Nr. 147
Viljandis
laupäeval, 19. detsembril 1931.

Ilmub Sakala Kirjastusühingu väljaandel neli korda nädalas: teisipäeval, neljapäeval, laupäeval ja pühapäeval, kusjuures pühapäevane number kannab nime „Sakala Pühapäev" („Pühapäev").

Hinnata kaasandeks: „Sakala" tähtraamat, rebitav seinakalender, kokkuköidetav jutulisa, piltidega ilustatud nädalaleht ning pooleaasta ja pikema-aja tellijaile põllutööajakiri „Uus Talu".

Aadress: „SAKALA", Viljandis.

Sakala.

ASUTANUD C. R. JAKOBSON A. 1878.
Päätoimetaja KAAREL BAARS, vannutatud advokaat.

ÜKSIKNUMBER 10 SENTI.

Tellimise hind: a) 4 korda nädalas (pooleaasta ja pikema aja tellijaile „Uus Talu" kaasas): 1 kuu 70 s., 2 k. 140 s., 5 k. 2 kr., 6 k. 4 kr., 12 k. 8 kr.; b) 3 korda nädalas (ilma pühapäevase numbrita ja „Uus Taluta"): 1 kuu 60 s., 2 k. 120 s., 3 k. 160 s., 6 k. 310 s., 12 k. 610 s.; c) Läti- ja Leedumaale 50% ja mujale välismaale 100% kallim. Aadressi muutmine 25 s.

Kuulutuste hind: kuulutuseküljel — 5 snt. 1-sel lhk. — 10 snt., tekstis kuulutusekirjaga — 12 snt., tekstis tekstikirjaga või eriliste tingimustega paigutamise suhtes — 15 snt. iga mm ühel veerul. Väliskuulutused 100% kallimad, värvilised kokkuleppel.

TOIMETUS asub Viljandis, Lossi tn. 22, Sakala Panga majas, II korral. Kõnetunnid kella 10—12. Telefonid: üldine 31, trükikojas 2-31, päätoimetaja kabinett 3 ja korter 97, toimetaja Aleks. Looritsa kabinett 2-31 ja korter 2-51. Käsikirjad tulevad kirjutada tindiga või kirjutusmasinal selgelt ja puhtalt paberi ühele küljele, igal kirjutisel autori allkiri kirjutatud artikli ülemisele äärele, pealkirja pääle. Tarvitamata käsikirju alal ei hoita, juurdemaksuga kirju välja ei osteta ja nimeta kirju ei kasutata.

TALITUS asub Viljandis, Lossi tn. 22, Sakala Panga majas, alumisel korral. Avatud äripäeviti kella 8—17, lehe ilmumise eelõhtutel ka kella 19—23. Telefon 2-31, postkast 32, pangaarve Sakala Pangas, Viljandis. Talitus õiendab: „Sakala" äriasju: võtab vastu tellimisi ja kuulutusi, müüb üksiknumbreid ning korraldab lehe väljasaatmist tellijaile. Kuulutusi ilmuvasse numbrisse võetakse vastu lehe ilmumise eelpäevadel ainult kuni kella 13-ni, järgmisse numbrisse ja teistel päevadel aga talituse lahtiolekul.

„Sakala" rebitav seinakalender 1932.

on kõikide lehtedega kaasas
täna, laupäeval, 19. detsembril s. a.

„Sakala" ühes seinakalendriga maksab üksikmüügil 10 senti

„Täht"

Täna, reedel ja edasi esietendusel muusikaline helilöökfilm Ameerika kuldsest noorusest tänapäeval.
Ilusate naiste ja ilusate meestega mängitud film Joan Graford, Nils Aster, Anita Page, Dorothy Sebastian meeliköitvamas melodraamas

„Meeste jahil"

See film manab esile elegantseis ja pimestavalt luksuslikkes piltides — neid finesse mida publik nii väga ihaldab, moodsate ja rafineeritud naiste jaht ilusate ja rikaste meeste pääle.

Pääle eeskava: „Ameerika uusim grotesk" Algus äripäev kl 6, 8 ja 10 õht. Pühap: kl. 3 p. l.

Jõuluks!

Porem jõulusõber Teie kodus — nii maal kui linnas on hää
raadioaparaat
Omage ka Teie kohe raadio — siis on ka Teie pühad lõbusad.
Suures valikus grammofone ja jõulupiaate.
Kinkige oma sõbrale pühiks fotoaparaat — see saab teda kindlasti rõõmustama
Pereproud! — just Teie jaoks on palju praktilisi ja nägusaid jõulukinke
nagu: elektriarmatuure, laualampe, triikraudu, keedunõusid, sojendajaid-patju, j.n.e., j.n.e.,
Tehniline äri
Tartu t. 3 „WALK" Tartu t. 3

Ärge hoidke raha asjata kodus!
Raha kodus ei too mingit kasu.
Raha kodus hoida on kardetaw.
Raha wõtab hoiule
jookewale arwele ja tähtaja pääle ja maksab hoiusummade eest
ajakohast protsenti
Sakala Pank
Wiljandis, Lossi tän., omas majas

NOOR-EESTI
soovitab kirjandusõpradele ja raamatukogudele järgmisi tänavuseid uudisteoseid:
B. Alver: Lugu valgest varesest, Poeem. Hind 2 kr.
A. Antson: Töölise tütar. Draama. Hind 1 kr. 25 s.
Vennad Grimmi: Muinasjutud II. Tõlkinud R. Roht. Hind 2 kr. 25 s. Piltidega.
Indiaani muinasjutte. Tõlkinud L. Raudsepp. Illustreerinud P. Rääk. Hind 1 kr. 75 s.
K. A. Hindrey: Tõnissoni juures. (Elukroonika). Hind 4 kr. 50 s.
A. Jakobson: Miika Valtsbergi roim. Romaan. Hind 5 kr. 50 s.
J. Jaik: Rannaliivalt taevani. Romaan. Hind 3 kr. 50 s.
M. Jotuni: Argielu. Hind 2 kr. 75 s.
A. Järnefelt: Greeta ja tema Issand. Hind 3 kr. 75 s.
J. Kärner: Moodne orjus. Romaan. Hind 3 kr. 75 s.
O. Luts: Talvised teed. Mälestised II. Hind 3 kr. 50 s.
O. Luts: Läbi tuule ja vee. Mälestised III. Hind 3 kr. 50 s.
M. Mõtslane: Kevadised vood. Hind 5 kr.
Neegri muinasjutte. Tõlkinud L. Raudsepp. Illustreerinud P. Rääk. Hind 2 kr.
Prantsuse muinasjutte. Piltidega. Tõlkinud K. Martinson. Hind 2 kr.
Põhjakaar. Koguteos. Hind 4 kr. 50 s.
H. Raudsepp: Põrunud aru õnnistus. Komöödia. Hind 2 kr. 40 s.
W. Reymont: Talupojad II. Talv. Hind 4 kr. 50 s.
G. Suits: Noor-Eesti nõlvakult. Essee. Hind 2 kr. 75 s.
A. H. Tammsaare: Tõde ja õigus III. Hind 5 kr. 75 s.
A. Taar: Emake maamuld. Näidend. Hind 1 kr. 50 s.
NOOR-EESTI KIRJASTUS, TARTUS.

Kinoteater „Ideal"
Pühapäeval, 20. skp. viimast korda rahva- ja väikelasteetendusel
„Neapel armastuse ja laulude linn"
Pääosades Brigitte Helm ja Jan Kiepura. Lisana grotesk. Pääsmad 25 ja 10 senti.
Sissetulek läheb vaestele lastele. Sissetulek läheb vaestele lastele.
Laup., 19. skp. kahekordne huvitav eeskava. Jälgige reklaami!

Pühade tõttu on tulevast nädalast alates
tapapäevad
„Võhma Eksporttapamajas".
järgmiselt: esmaspäeval, 21. dets. 1931. a.
„ 28. „ „ „
„ 4. jaan. 1932. „
teisipäeval, 5. „ „ „
Sigade vastuvõtmine Viljandi jaamas samadel päevadel. Edaspidi tapapäevad endiseli igal esmaspäewal ja kesknädalal
ühisus „Võhma Eksporttapamaja"
Võhmas, telefon nr. 42.

Tormi häwitustöö merel

Saaremaal hukkusid 5 kalurit. — 2500 puuda kilu tormi meelevallas. — Läti rannikul Eesti laevad karidel. — Hulk laevu kadunud

UMBES 20 SOOME KOMMUNISTI UPPUNUD

Kuna wiimased tormid ja lumetuisud maal peaaegu mingit erilist kahju ei teinud — maha arawata waheft mõned rongide hilinemised — siis merel oy tormi tagajärjed wastupidised.

Saaremaa rannalt, Murika külast sõitsid kaks paaditäit kalureid merele kalale ja sattusid sääl tormi kätte. Mõlemad paadid tulid randa tagasi, kuid teine tühjalt kummuli pöördult. Selgus, et terwe paaditäis kalureid oli hukkunud. Külma kalmu olid leidnud wiis kalurit.

Saaremaa lähedal jookfis kaljudele mootorlaew „Hildana". Laewa faatuse pärast oldi wäga mures. Kuid siiski läks meeskonnal õnneks elusa maale pääseda. Umbes 2500 puuda kilu, mis laewal laadungiks, jäi tormise mere ohwriks.

Jäljetult on praegu kadunud järgmised aurikud: „Walwe", „Saaremaa", „Garibaldi" ja wedurlaew „Wiking".

Liibawi lahes hukkunud Eesti laewa „Lukast" pole ikka weel leitud. Kaks merd traaliwat Läti laewa on kätte saanud ainult üksikuid laewaosi, millest wõib järeldada, et laew sõitis end lumetuisus Liibawi sadama muuli otsa puruks. Weel on Läti ranna lähedal ankrus Eesti purjek „Baltik" ja annab hädasignaale.

Praegu on kõwasti moes Soomest Wenemaale sõitmine. Juba kolm lodjatäit on soomlasi-kommuniste eksinud isegi Eesti territooriumile. Näib, et ühe sellise lodjatäiega on tormisel merel juhtunud kurb õnnetus. Nimelt leidis Narwa-Jõesuu kalur Müller 10 km jõesuust eemal rannas pika lodja, mis oli kummuli ja wett täis. Arwatawasti on tormis hukkunud umbes 15—20 soomlast.

Nõid lõhkus laipu?

Helsingi laipadelõhkumise loos uued kahtlusalused

SOOMES TEOTSEB ERILINE „NÕIDADE ORGANISATSIOON"?

Helsingi kalmude rüüstamise loos kestawad juurdlused ühtepuhku edasi, kuigi wahepääl asjas midagi uut esile kerkinud ei ole. Nõida endiseid kaebealuseid tuli lahti lasta, kuna nende suhtes ei suudetud koguda kuigi palju reaalset süüdistusmaterjali.

Nüüd aga on samas loos esile kerkinud uued paljastused. Nimelt süüdistatakse Tatterisoo surnute lõhkumises Kurus elawat soolapuhujat Nikolai Stilli. See Still olewat laialttuntud nõid, kes abi annud mitte ainult ümbruskonna rahwale, waid kelle kliendid tulid kokku terwest Soomest. Arstis see Still igasuguseid tõwesid ja pääle selle keetis weel nõiarohtu, mille abil sai tagasi kadunud asju, wõis panna inimesi armastama jne.

See Still olewat annud rawimisewahendina ka sellist wedelikku, mille sees oli olnud inimese sõrm. Ka olewat Soomes tekkinud eriline „nõidade salaselts", mille sisseastumismaks 500 mk. ja pääle selle pidi weel sisseastuja muretsema inimese pääluid ja muid kehaosasid. Oletatakse, et siit ongi tingitud kalmistul laipade lõhkumine.

Juurdlus selles suunas kestab. Selgitawaid teateid loodetakse asja kohta lähemail päewil.

Uussakslastele makstakse tasu

Valitsus oma kokkulepetega on jalad alt ära löönud lepituskomisjoni minekul

AINULT TÖÖERAKOND LEPITUSKOMISJONI POOLT, SOTSID POLE ISEGI ERAPOOLETUD ENAM

Sotside suurim filmamoondus sahameeste sabas

Riigikogu rahaasjanduse- ja wäliskomisjoni ühisel koosolekul wõeti kesknädalal kordnwalt kaalumisele tasumaksmise küsimus uussakslastele. Tolle küsimuse kohta arwas põllutööminister J. Hünerson, et asja lahendamiseks on ainult kaks teed, kas minna wahekohtusse wõi leppida kokku wabatahtlikult. Walitsus olewat wabatahtliku kokkuleppe poolt.

Küsimuse üle räägiti pikalt ja laialt ning toodi kuuldawale mitmesuguseid arwamisi.

Muude hulgas arwas asunik R. Penno, et wahekohtusse minek ei ole sunduslik, kui seda nõuab ainult üks pool. Kuid wälisminister J. Tõnisson kinnitas, et konwentsiooni põhjal on wahekohus sunduslik. Tehtagu mis tahes!

Töörakondlane A. Anderkopp wäitis, et üldse on tehtud wiga sellega, kui walitsus deklareeris, et me ei saa kaitsta oma seisukohti. Kaitsmiseks on lootusi, kuid walitsus tegi wea, et ta parafeeris kokkuleppe uussakslastega.

Sotsialist K. Ast kaebas, et nemad ei saa enam wõidelda tasumaksmise wastu, sest neilt olewat wõetud relwad.

Põllutööminister J. Hünerson arwas, et parafeeritud leping on niisugune, et teda igal ajal wõib wabalt wisata paberikorwi.

Kui juba küllalt waieldud, pandi hääletamisele küsimus, kes on lepituskomisjoni mineku poolt. üllatuseks selgus, et poolt oli ainult töörakondlane A. Anderkopp. Kuna põllutööminister ega keegi teine wastuhääletamist ei nõudnud, siis ei saadud ka teada, kuidas asjale suhtuwad teised rühmad. Ometi kinnitas põllutööminister, et walitsusel on selgus käes ja ta teeb wastawa otsuse.

Kõigest aga nähtub, et sotsialistid, kuigi nad enne põllutöökoja walimisi deklareerisid, et jäävad erapooletuks uussakslastele tasumaksmise küsimuses, ei saa wõtta kindlat ja selget seisukohta, kas jääda tõesti erapooletuks wõi hääletada tasumaksmise wastu. Loomulikult on tekkinud olukord sotsialistidele sellepärast soodus, et asi ei tule arutamisele riigikogus. Komisjonis on ju hõlbus rääkida igasugust juttu.

Ameeriklased Euroopa rahandust uurimas.
New-Yorgi rahvuspanga direktor Albert Viggin saabus Euroopasse komisjoni esimehena, kelle ülesandeks Euroopa rahandusega tutvunemine.

Riigiteenijad lepivad palgavähendusega

Ohvitserid, riigi- ja omavalitsuseteenijate ja õpetajate seisukohad palgakärpimise asjas

RAHANDUSKOMISJON ARUTAB PALGAASJU

Riigikogu rahaasjanduskomisjon wõttis riigiteenijate palkade wähendamise seaduse 1. lugemisele. Seejuures kuulati ära ohwitseride kesktogu, riigi- ja omawalitsusteenijate liidu ja õpetajateliidu seisukohad.

Ohwitseride kesktogu nimel kindral G. Jonson esitas kirjaliku teadaande, et ohwitserid saawad aru, et palkade kärpimine praeguste palkade juures raskendab ohwitseride majanduslikku olukorda. Ohwitserkond on aga teadlik selles, et riigi raske majandusliku seisukorra tõttu peawad kõik kandma teatud ohwrit. Sellepärast ohwitserid ei keeldu andmast oma osa, kui temalt ei nõuta rohkem kui teistelt riigiteenijatelt.

Kirjalikult esitas arwamise ka õpetajate liit. Liidu arwates palkade wähendamine ei ole majanduseln stabiliseerimiseks õige abinõu, mispärast palgawähendamist ei saa pooldada, seda enam käesolewal eelarweaastal juba wähendati õpetajate tasu ja suurendati töönormi. Kui aga teisiti ei saa, siis õpetajate liit arwestab sammu paratamatust, kuid ei saa pidada loomulikuks, et ühes riigilt maksetawa palgaga wähendatakse seda palgaosa, mis maksawad koolide ülalpidajad. Ka ei pea liit lubatawaks õpetajate teenistuswanuse tasu wähendamist, mis riigiteenijail jääb muutmatuks.

Riigi- ja omawalitsusteenijate keskliidu esindaja Rutnik soowitas eelarwe tasakaalustamiseks panna kriisimaksu alla majaomanikud ja kaubanduse ja tööstuse ringkonnad. Ametnikud on nõus palga wähendamisega ainult siis, kui kärpimiselt wabastatakse need, kelle palk on alla elatisminimumi. Et aga palka wähendatakse rohkem, siis riigiteenijad korraldawad protestikoosolekuid.

Rahaasjanduskomisjon wõttis palkade wähendamise eelnõu 1. lugemisel wastu.

Nikolai Mihailov,
23-aastane mõrtsukas, kelle hingel ühes Riisipere postkontoriülema August Pauli tapmisega kokku kolm mõrtsukatööd.

Kindlam tõke valuuta väljavoolu vastu

Pühade-eelne kaupade tellimine välismailt põhjustab valuuta suurendatud väljavoolu

UUSI KITSENDUSI KAUPADE SISSETOOMISEL

Kuigi juba mõnda aega on tehtud takistusi ülearuste kaupade sisseweole wälismaalt, on sissewedu pühade eel siiski weel nii suur, et väljawedu ei suuda anda nii palju waluutat, et sellega katta sissewee kulusid. ühenduses sellega on Eesti Pank otsinud uusi abinõusid waluuta väljawoolu takistamiseks. Praegu kaalutakse igat waluutanõudmist piiriliikumalt kui enne ja antakse wälisraha ainult esimesejärgu tarbeainete sisseweoks. Ka on weel kord läbi waadatud kaupade nimestik ja suurendatud sisseweoks keelatud kaupade nimestikku. Waluutamüügi kitsendamisega loodetakse teha tõket ülearuselle kaupade sissewoolule ja takistada waluuta liigset väljawoolu.

Waluutaga kauplemise kohta käiwat määrust on wabariigi walitsus täiendanud ja annud sellele täpsema väljenduse. Määruse § 3 kõlab nüüd uues redaktsioonis nii: Wälismaksuwahendite arwetel ülekandmine, saatmine ja wiimine wälismaale kui ka wälismaalaste jaoks wälismaksuwahendite muretsemine on lubatud ainult Eesti Panga nõusolekul.

Erandina lubatakse ainult wälismaale minewatele reisijatele kaasa wõtta ülma erilise loata 50 krooni wäärtuses wäliswaluutat, kuid reisijad on piiriwalwe ametnikkude nõudmisel kohustatud teatama ja ette näitama wälisraha, mis neil on kaasas. Tolli- ja piiriwalweametnikkudel on õigus piiril läbi otsida isikuid, kelle kohta on neil kahtlus, et nad püüawad wälja wiia waluutat üle lubatud määra.

Kui ülepiirimineja juurest leitakse rohkem wäliswaluutat, kui tal lubatud kaasa wõtta, siis wõetakse see temalt ära ja ühes koostatud protokolliga saadetakse Eesti Panka, kuna isiku wastu tõstetakse süüdistus.

Üksi ettewõte, nagu laewaõidumet, randtee ja lennuettewõtted ei tohi wastu wõtta wäliswaluutat wälismaale edasitoimetamiseks ilma Eesti Panga loata. Teedeministril on õigus kokkuleppel Eesti Pangaga piirata posti teel wälismaale saadetawaid rahasummasid. Teedeminister ongi juba postiwalitsuse kaudu teinud telegraafilise korralduse, et rahatransferdiga wõib üks isik saata päewas wälismaale mitte üle 10 krooni. Suuremate summade saatmiseks peab soowija ette näitama Eesti Panga nõusoleku. Wiimane korraldus on tingitud sellest, et siis, kui oli lubatud päewas saata kuni 50 krooni isiku kohta, siis tekkis suur spekulatsioon waluutaga ja leidus isikuid, kes ise ja oma perekonnaliikmete kaudu saatsid päewas wälja tuhandete kroonide wäärtuses waluutat.

Järjekorraline soomlaste eksisõit

17 Venemaale sõitvat Soome kommunisti toodi tormiga Eestiranda

Narwa lähedal tõi torm randa pika sõudepaadi, milles asusid 17 soomlast, kes wäljunud Kotkast sihiga sõita Wenemaale tööd ja teenistust otsima. Nad eksisid aga tormis ja sattusid õigest suunast kõrwale, maandudes nii Eesti territooriumil.

Paadis oli wiis meest, neli naist ja 8 last. Kõik olid jäätõrraga kaetud ja ühel mehel oli külm wõtnud isegi jalad. Et lapsed olid pakselmates riietes, siis nad kannatada pole saanud. Ka naised wiibisid hää meeleolu juures ja ühel neiul oli koguni kaasas wiiul, millel mängis Soome hümni.

Soomlaste juiu järele on Soomest wälja sõitnud umbes 1500 soomlast, kes loodawad Wenemaal saada paremat teenistust ja elamistõimalusi kui Soomes. Wäljarändamisele meelitawat rahwast erilised agendid.

Soomlased wõeti alul piiriwalwe poolt walwe alla, hiljeminb saadetakse nad aga uuesti merele tagasi. Arwult see on juba kolmas paaditäis soomlasi-kommuniste, kes sattunud Eesti territooriumile.

Raske õnnetus vahtkonnaruumis

Kapral laskis kuulipildujast maha aspirandi

Wõru garnisonis juhtus raske õnnetus kasarmute wahtkonnaruumis, mis ohwriks nõudis 25-aastase aspirandi noorem-allohwitseri Ewald Olemi elu. Õnnetus oli waidluse tagajärg. Nimelt sattus aspirant, kes oli ühtlasi wahtkonna ülemaks, waidlusesse oma abiga, kapral Alfred Saarega. Aspirant wäitis, et sõjas on täägiwõitlused wäga suure tähtsusega, kuna terarelw mõjub esijoones juba moraalselt waenlase pääle. Kapral aga kiitis kuulipildujat. Oma wäidete tõendamiseks ta asus wahtkonna ruumis olewa kerge kuulipilduja taha ja tegi paar laskewõtet.

Äkki kostis paugu ja aspirant kukkus pikali. Selgus, et kuul oli tunginud talle otse südamesse, mille tulemuseks oli momentaalne surm.

Juurdlus tegi kindlaks, et siin oli tegemist lihtsa õnnetusega ja osalt ka kapral Saare lohakusega, kuna wiimane oleks pidanud järele waatama, kas padrunisalw on tühi wõi mitte. Surmasaanud aspirant oli pärit Tallinnast.

KAHEMINUTILINE SEISAK LANGENUTE MÄLESTUSEKS

Wabariigi walitsus otsustas eelmiste aastate eeskujul korraldada 3. jaanuaril 2-minutilise seisaku langenute mälestuseks. Seisaku algusest antakse teada linnades suurtüki pauknbega ja siis peab lõppema taheks minutiks igalpool liikumine ja töö.

RIIGIKOGULIIKMED ALANDAVAD OMA PALKU

Neljapäewal teatasid töörakonna ja asunikkude koonduse esindajad riigikogu juhatusele, et nende rühmad arwates 1. detf. loobupad wabatahtlikult 20 protf. riigikoguliikme palgast.

Alevivalitsus näitas oma võimu

Kärdla alewiwolikogu oli määranud töölisele Seinale liiga suure isikumaksu ja mees tõstis selle wastu protesti. Alewi juhtidele ei meeldinud aga sugugi mehe protestiwaim ja nad wastasid sellele omapärasele wastuataagiga — määrasid tema naisele enne määratud 8 krooni asemele uue isikumaksu — 12 krooni. Kui mees läks selle üle põhjusi küsima, siis alewiisad said wihaseks ja ütlesid, et nad on leidnud, et esimene isikumaks on määratud ülekohtuselt. Sein kaebas alewijuhtide otsuse pääle ja kõrgem instants tühistas selle omapärase otsuse kui millegagi põhjendatud.

Hobune tappis neiu

Sõmeru wallas (Wirumaal) Arkna asundusesses lõi hobune surnuks 25-aastase neiu Alma Müülipi. Neiu oli läinud hobusega metsast hagu tooma. Teel oli tulnud ree ais eest ära. Neiu hakanud aisa tagasi panema ja kummardunud selleks hobuse seljataha. Noor hobune sellest ärritus ja lõi kummardajale kabjaga pähe. Hoop tõi silmapilkse surma. Laiba leidis metsas seiswa hobuse ja ree kõrwalt naabrimees, kes juhtus olema metsas. Surma põhjuste selgitamiseks wõeti ette lahkamine ja pärast seda anti laip omakstele matmiseks.

Poolavastased meeleavaldused Venes

Moskwas, Leningradis, Harkowis, Kiiewis ja mujal korraldati protestikoos olekuid Poola wastu. Protesteeriti Poolas walitsewa terrori wastu. „Mopr" awaldas üleskutse, milles kirjeldatakse mustades wärwides kommunistide tagakiusamist Poolas. Wenemaal korraldatakse korjandusi Poola terrroi ohwrite hääks.

RIIK OSTIS 12.370 TONNI RUKIST

187,5 miljonit senti raha rahwa kätte

Kolmapäewal tehti majandusministeeriumis lõplikke kokkuwõtteid tänawuse rukkiostu kohta terawilja kaitseseaguse alusel. Rukist pakuti kõigisel müüa 14.230 põllupidaja poolt kokku 19.075 tonni. Kuni 12. detf., mil lõppes wastuwõtt, toodi aga wastuwõtu punktidesse 12.370 tonni. Sellest summast wõttis wastu riik oma asutiste kaudu 9.100 tonni ja ETK 3061 tonni.

Wastuwõetud rukki eest makseti põllupidajatele wälja sularahas 1.641.000 krooni ja kwiitungitega 234.500 krooni. Seega läks tänawu rukkimüügi läbi rahwa kätte 187,5 miljonit senti.

AURIK PLAHVATAS PÕLEMA

300 hiinlase surm leekides ja lainetes

Esmaspäewal juhtus kohutaw laewaõnnetus Hiinas Jangtse jõel, umbes 40 kilomeetrit eemal Shanghaist. Hiina aurik „Tateh", millel oli umbes 600 reisijat, plahwatas põlema ja wajus põhja, wähemalt pool reisijatest sai hukka. Plahwatus tekkis laewa masinaruumis ja selle järele hakkasid leegid warsti terwe laewa oma wõimusesse. Paljud reisijad hüppasid külma wette ja uppusid kohe. Õnnetust märgati rohe ja paadid ruttasid appi hädalistele, kuid päästa suudeti siiski ainult 300 inimese ümber.

HIINAS ÜLIÕPILASRAHUTUSED

Tshiangkaishek lahkus walitsuse juhi kohalt

Nankingis ja Pekingis oli suuri üliõpilasrahutusi. üliõpilased heidawad Hiina esindajale Rahwasteliidus ette liigset leplikkust, mille tagajärjeks olewat Rahwasteliidu resolutsioon, mis Hiina suhtes kahjulik. üliõpilased purustasid Nankingis wälisministeeriumi ruumid ja Kuomintangi erakonna pääkorteri aknad. Märatsejatelt wõeti ära relwad. Rahutused kestawad edasi.

Nankingi rahwusliku walitsuse juht Tshiangkaishek lahkus ametist. Arwatakse, et ta jääb wägede ülemjuhataja kohale edasi. Tema lahkumist loetakse Kantoni walitsuse wõiduks. Uus walitsus kujundatakse arwatawasti Kantoni walitsuse meestest.

üliõpilased wõtsid Tshiangkaisheki lahkumise teate wastu suure juubeldusega.

TÖÖTUTE KOOSOLEK RIIAS

Nõutakse kindlat toetust ja 4-tunnilist tööpäewa

Pühapäewal pidasid Riias Läti tööta töölised oma koosolekut. Nagu selgub, olewat Läti üldse 30—40 tuhat töötut. Nõuti, et walitsus määraks kindlad summad töötute toetamiseks ning tööpuudusе wähendamiseks tuleks maksma panna 4-tunniline tööpäew.

NORRA SUURPANKADE PANKROTT

Kaks Norra suuremat rahaasutist „Norske Kreditbank" ja Bergeni „Privatbank" sulgesid oma uksed maksujõuetuse pärast. Need pangad olid suurimad Norras. Selle tagajärjel suleti börsid Oslos ja Bergenis.

Piimatüdrukud ostsid lennuki.
Londonis asutasid piimatüdrukud lennuseltsi ja ostsid hulga pääle lennuki, millega nüüd spordihimulised piimapreilid teevad lende.

Ei hoo ega hoobi wahet...

Riigikogu tavalises pühade-eelses seadustemasindamise hoos ei hooli sellest, et töö oleks põhjalik

HALB MULJE PRAEGUSE MAJANDUSMINISTRI OMAAEGSEST MAAVAHETAMISEST PÕLLUTÖÖMINISTRINA

Ametnikkude palkade kärpimine rahwasaadikute sõe.uda

Juba Toompääl käigus üheminutilised koosolekud

Ega nüüd, enne pühi, ei ole enam vahet hoo ega hoobi vahel. Seadused, või kuidas neid Tallinnas nimetatakse — hädaabi dekreedid tulevad võtta vastu. Ja seepärast sõs muutuvad viimased päevad kõrges kogus seaduste masindamise päevadeks. Tuleb võtta vastu riigiteenijate palkade kärpimise seadus ja muudki eelnõud, mis peavad aitama kaasa riigikassa täitmisele.

Ei saa öelda, et see töö oleks põhjalik ja sihte taotlev. Ennem küll võib mainida, et nii mõneski asjas lastakse märgist otseselt mööda. Kuid kes küsib sellest!

Neljapäewa hommik riigikogus algas afuniite arupärimisega

Minister A. Järmanile maaandmiseasjus.

Tollest arupärimisest selgus, et omaaegsel põllutööminister A. Järmanile on rabamaa wastu antud kõrgewäärtuslikku metsamaad, millist kauba ei saa pidada õigeks.

Põllutööminister J. Hünerson seletas, et kõik on olnud seadustega täielikus kooskõlas ja et riigile on wägagi kasulik wõtta rabatükk, sest see tükk on sõõrane, et ta hästi kõlbab nende maade hulka, mida riik mõtleb asundada soomaade korras. Midagi seadusewastast ei olewat sündinud.

Arupärimist wastu ei wõetud, sest puudusid tarwilikud 25 häält. Kui selgus, et arupärimine on lükatud tagasi, seletas minister A. Järman, et temaq on kõnesolewa talu kolmas omanik ja sel ajal, kui ta oli põllutööminister, pöörduski tema poole kaks teist ofuniikku palwega maade wahetamise suhtes. Asi olewat läinud seaduslikus korras ning tema ei olewat midagi teinud asja soodustamiseks.

Nagu selle küsimuse arutamise ajal oli kuulda terawaid wahelehüüdeid, millistes tähendati, et juurdelõikeid ja maadewahetamist wõiwad kasutada ainult suurnikud.

Nagu öelkud, ei wõetud arupärimist wastu ja seepärast ei saadud ka teada, kuidas sündis põllutööministri maawahetamine. Kuid halwa mulje jättis asi siiski.

Eelnimetatud arupärimine oli koosolekul ka esimene ja wiimane. Tema mittewastuwõtmise järgi

wõeti käsile seadused,

millest ükski ei tekitanud suuremaid waidlusi, wälja arwatud lihaturu korraldamise seadus. Kuid siingi peeti kõnesid päämiselt parandusettepanekute puhul. Aga et need lükati tagasi, siis ei ole ka mõtet peatuda waidluste juures.

Majandusministri ettepanekul lõpetati koosolek kella 11 paiku ning järgmine koosolek peeti 10-minutilise waheaja järele. Sellel koosolekul wõeti wastu ainult bensiinimaksu seaduse muutmise seadus. Too koosolek kestis

ainult üks minut.

Oli ju tarwis wõtta wastu kiireid seadusi.

Kolmandal koosolekul wõeti wastu lõplikul kujul bensiinimaksu seaduse muutmise seadus ja rida teisi seadusi, nagu patendimaksu tarifi muutmise seadus ja jõuwankrite seaduse § 33-a muutmise seadus, millega suurendatakse karistusi autojuhtidele.

Koosolek lõpetati kell 1 päewal ja järgmine koosolek määrati reedeks kell 10 hommikul.

Reede hommikul algas koosolek kell ½11.

Wõeti wastu

2. lugemisel maksude korraldamise seadus ja selle seaduse maksmapanemise seadus. Esimesel lugemisel wõeti wastu ilma waidlusteta administratiiw sissenõudmise seadus. Kolmandal lugemisel wõeti wastu Eesti-Wene piiriwahejuhtumiste lahendamise kohta kiiw seadus, jõuwankrite seaduse par. 15. muutmine ja 2. lugemisel patendimaksu tariifide muutmise seadus. Waidlusteta wõeti wastu ka wälismaksuwahendite liikumise seadusmille järele on wäliswaluutaga kauplemine keelatud, wälja arwatud Eesti Pank ja tema poolt wolitatud pangad.

Pääle selle asutakse

palkade wähendamise seaduse arutamisele.

Aruandja J. Soots tähendab, et see seadus on tingitud riigikassa raskest seisukorrast ja et palkade kärpimine annab riigile kokkuhoidu 1.100.000 krooni. Kärpimist ei toimetata ühesugune protsendi alusel, waid Tallinna ja Rõomme on seatud eesõigustatud seisukorda ja sääl wähendatakse 15—2 protsenti, kuna teistes kohtades üle riigi wähendatakse palkasid 20—4 protsenti.

Koonduslane Fuks leiab, et riigiteenijad saawad pääle palga weel wanusetasu, arstiabi ja warustuseraha, mis kärpimisest jääb puutumata, nii et kärpimine ei anna suurt tulu riigile ja kesk-miselt teeb see wälja 3 protf. ametnikkude palgast. Edasi kirjeldab Fuks maa rasket olukorda ja hindade langust. Ta toob ette, et raskustesse sattunud talusid ostawad nüüd kindlapalgalised ametnikud, eriti maakooliõpetajad, siis liiakasuwõtjad lihunikud ja ärimehed. Riigiteenijate olukord wõrreldes teiste kodanikkudega on kerge, sest neile on kindlustatud elatisminimum. Tema arwab, et palka tuleks kärpida ja wähemapalgalisteks ametnikkudel. Teatas, et tema olewat komisjonis teinud ettepaneku wähendada palku 20 protsendi ulatuses. Sellega oleks walitsusel olnud wabad käed palkade kärpimisel, kuid see ettepanek lükati komisjonis tagasi. Ka kogumees Laarman hääletawat praeguse seaduse poolt, kuid selle teisel lugemisel tahab teha parandusettepaneku.

Nüüd wõtab sõna Juhan Wilms ja teatab, et tema ei poolda wäikesepalgaliste ametnikkude palkade wähendamist, sest paljud ametnikud kannatawad alatoitluse all.

Pärast Wilmsi kõneles koonduslane Laur, kes jälle maalis

kohutawa pildi põllumeeste raskustest.

Rahwasaadikute palkade kohta arwas, et need olewat palju langenud — 30—40 protsenti. Nimelt olewat komisjonides tööd piiratud ja nüüd ei saawat ta komisjonidest enam kuigi suurt sissetulekut. Rahwasaadikud olewat nüüd toonud weel une ohwri ja loobunud 20 protsendist palgast.

Sotsialist Johanson arwas, et

palkade wähendamine ei aita

kriisi lahendada, waid süwendada. Palgasaajad pole sugugi praeguses kriisis süüdi, waid seda olewat kapitalistlik majandus. Temale hüüti wahele ja küsiti, kuidas on Wenemaal. Johanson arwas, et Wenemaal olewat asi parem, sest sääl polewat tööpuudust. Teised jälle ütlewad, et sääl olewat sunnitöö. Johanson arwas sellepääle, et ka sundima peab, sest iga inimene peab tööd tegema.

Jaan Sootsa ettepanekul lõpetatakse koosolek kell 1 päewal ja otsustatakse järgmine koosolek pidada kell 5 õhtupoolikul.

BENSIINIVEDU LÄTIMAALE SOIGUS

Naaberriigi raudteed ei tarwita põlewkiwiõli

Läti walitsewa autostreigi tõttu on ka Eesti bensiiniwedu Riiga wähenenud. Senini on Riiga kõigest 250 tonni ümber saadetud, saatjaks oli päämiselt a.-s. Kiwiõli tehased, kuna riiklik põlewkiwitööstus on seni ainult mõne üksiku tsisterni saatnud. Kolmas tehas — „Goldfield Ltd." pole senini üldse wälja wedanud oma õlisaadusi.

Goldfieldsi tehastel on läbirääkimisi olnud Läti raudteewalitsusega, et wiimane wõtaks wedurite kütteks põlewkiwiõli. Kuid need läbirääkimised nagu kuulda pole tulemusi andnud. Praegu tarwitawad Läti raudteed wedurite kütteks päämiselt Poola süsi ja et söeküte odawam tuleb, kui põlewkiwiõliküte, siis on loomulik, et Läti raudteed jääwad edasi söeküttele. Bensiin wõib aga Läti turul selle tõttu wõistelda, et Eesti bensiini sissewedu on kontigendi alusel tolliwaba.

RAUDTEELASTE PRIIKORTERID MAKSUSTAMISE ALLA

Seni kasutas teatud liik raudteelasi, kelle teenistuse huwid asukohaga seotud, priikortereid.

Nüüd üldise tagasitõmbamise ajajärgul on raudteewalitsusel kawatsus priikortereid maksustada, kusjuures osa raudteeteenijail jääb kohustus raudteekorterites elada.

Ka maksuliste raudteekorterite üür tõstetakse 50% wõrra alates 1. jaanuarist 1932. a.

PABERITÖÖSTUS LÄHENEB KRIISILE

Une aasta tulles lõpewad meie paberiwabrikutel lepingud Nõukogude Liidu kaubandusesindusega, mille tõttu Eesti paberitööstus saab raske hoobi, kuna kuulbawasti wenelased tellimisi nuendada ei mõtlegi. üle poole Eesti paberiwabrikute produktsioonist läks Wenemaale. Wäljawedu sinna, mis nüüd seisma jääb, on kestnud üle 10 aasta.

Johansoni paberiwabrik on otsustanud nädalas töötama hakata ainult 4 päewa. Türi paberiwabrik pole weel otsustanud, kas ta laseb töölisi lahti wõi wähendab tööpäewade arwu

Sisemaal tarwitatakse meie paberiwabrikute toodangust ära ainult 20 protf.

VOLITUSTEGA ARSTLIKKU PIIRITUST

Terwishoiuwalitsus on teinud korraldusi, et arstidele, loomaarstidele ja ämmaemandatele arstlikku piiritust edaspidi wälja antaks ainult wastawa wolituse põhjal. Aktsiisiwalitsusel olewat nimelt andmed, et arstliku piiritusega ei käidawat just wäga kitsilt ümber.

VANGIDE TÖÖD PIIRATAKSE

Kohtu-siseministeeriumi korraldusel lõpetatakse Teiste tööde keedu ei peeta põhjendatuks. Seni Teiste tööde keedu ei peeta põhjendatuks. Seni on riik saanud wangimajadest üle 70.000 krooni aastas tulu. Kui wangide töö töesti lõpetada, siis oleks sel halwad tagajärjed, kuna wangid wangimajast lahkudes ei sundaks midagi pääle hakata ja anduksid uuesti kuritöödele. Nüüd aga senise korralduse järele lahkuwad nad wanglast wäikese summakesega, millest piisab kuni töö leidmiseni.

LÕPLIK KOKKULEPE UUSSAKSLASTEGA

Wõõrandatud mõisate eest tasu maksmise asjus uussakslastele kinnitas wabariigi walitsus sõlmitud kokkuleppe ja see tuleb lõplikule allakirjutamisele täna, laupäewal, kell kolmweerand 11 wälisministeeriumis. Eesti poolt kirjutab alla wälisminister Jaan Tõnisson ja põllutööminister Hünerson, sakslaste wolinikuna adw. Wetter-Rosenthal. Kokkulepe käib 147 rüütlimõisa ja 6 maakoha kohta. Nende eest maksetakse tasu ümarguselt 4 miljonit krooni, kusjuures 1 miljoni krooni wastu on arwatud 2000 ha metsa, mis endistele mõisnikkudele tagasi antakse.

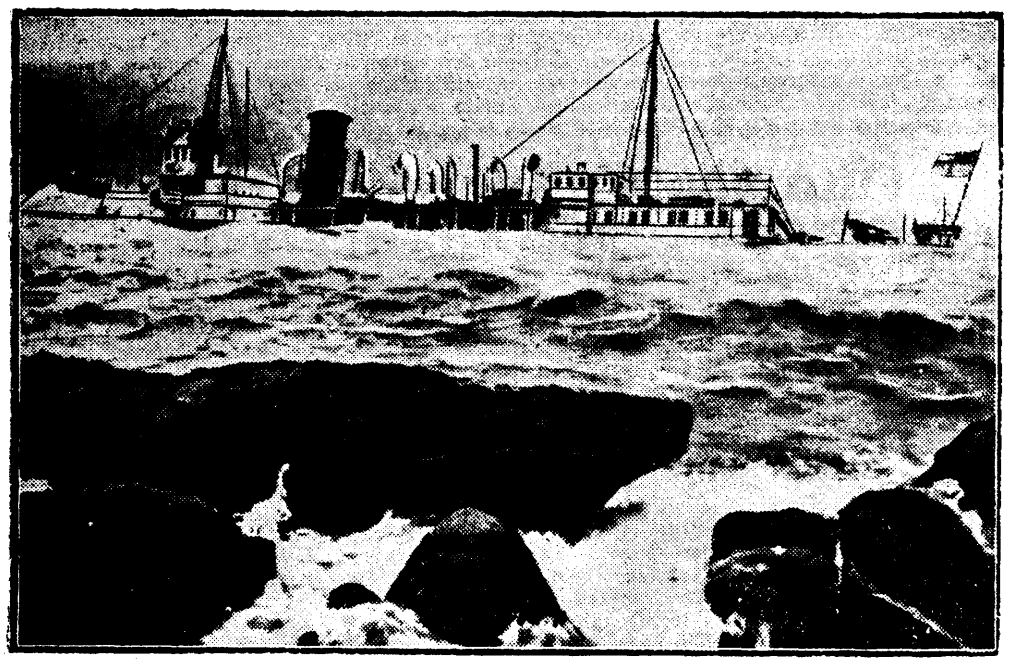

Inglise admiralilaev hukkub.
Hina rannas, Yangtse suu lähedal, paiskas torm kaljudele Inglise admiral Kelly lipulaeva „Petersfieldi". Laev vajus põhja. Sajamehelise meeskonna ning admirali päästis üks Saksa laev.

Lastele laste kohus

Täiskasvanute kohus oma karistustega teeb kogemata eksinud lapsest kurjategija

KOHTUONU OLGU KASVATAJA

Riigikohtu prokurör Rägo töötab juba pikemat aega lastekohtu sissefeadmise kawa kallal. Hr. Rägo, kuigi ta pole pedagoog, on oma kohtupraktika kestel jõudnud weendumusele, et praegune kohus ei sobi kohtumõistmiseks laste üle, kes oma suures enamuses toimiwad kuritöö wallatusest ja rumalusest. Kohus wajutab noore otsaesisele kurjategija pitseri ja tema süü kirjutatakse jäädawaks mälestuseks ametlikku raamatusse, mis kannab nime „Karistusteateb".

Paljudes Ameerika ja mitmes Euroopa riigis on laste jaoks sisse seatud erikohtud, mille ülesandeks on teha laps korralikuks kodanikuks, mitte teda karistada. Lastekohtunik peab olema „kohtuonu", kes mõistab lapse hingeelu ja on pedagoogilise haridusega ja praktikaga.

Praegu sünnib lapse eraldamine perekonnast kergesti. Selleks wõib anda põhjust paar kerget eksimist. Lastekohtunikul olgu laste parandamiseks wabad käed. Tähtsam karistus olgu tubli noomitus. Kui see ei aita ja laps uuesti on toime pannud kuritöö, tuleb ta anda juba kohtu walwe alla. Kohus wõib kohustada last ilmuma iga nädal kord kohtunikuga juttu westma oma kawatusest ja mõtetest ning oma seisukohtadest kuritegude suhtes. Kohtunik-pedagoog peab oskama panna last sõbralikul westlusel weenduma, et kuritegu teeb kahju kurjategijale endale niisamuti kui teistele. Prokuröri ja kaitsjat lastekohtusse pole waja. Lastekohtunik peab last ja tema elutingimusi hästi tundma. Selleks on waja talle abilisi, mida seltskond wõib pakkuda ilma suurema tasuta, näiteks kooliõpetajate näol. Kohtu usaldusmehed wõiwad osutada selles asjas suuri teeneid. Witsanuhtlus, mis on wälja heidetud moodsast kaswatusest, ei kõlba ka lastekohtusse. Kohtulikult parandamata tüübid tulewad anda kurikalduwustega laste parandusmajja.

Heebrea keele tüli Tallinnas

Juudi luuletaja Bjaliku tüli gümnaasiumi direktoriga

KAS HEEBREA KEEL WÕI „JIDISH"

Kolmapäewa õhtul Tallinna juudi gümnaasiumis oli korraldatud juudi luuletaja Bjaliku õhtu. Bjalik peatus Tallinnas oma ringreisul. Luuletaja kõneles juudi rahwuslikudest küsimustest ja toonitas, et juutide rahwuslikuks keeleks peab olema wana heebrea keel.

Pärast Bjaliku kõnet wõttis sõna kooli direktor J. Gurin, kes ütles, et tema on rahwusliku keele küsimusez erapooletu, kuna osa juute loeb juutide rahwuslikuks keeleks „jidishit". Seepääle Bjalik sai ägedaks ja ütles direktori aadressil, et inimene, kes niiwiisi räägib, on rumal.

Koridoris jatkus tüli. Bjalik nimetas Gurinit korduwalt rumalaks ja trampis wihaselt jalgadega. Direktor soowitas Bjalikule istuda kodus ja mitte sõita ümber rahwuslikke küsimusi lahendama kuna ta on tasakaalutu.

Bjalik lahkus linnagümnaasiumist. Kuuldawasti gümnaasiumi wanemate klasside õpilased pooldawad Bjalikut ja teatawad ,et nad ei taha jätkata õppimist direktor Gurini juhatusel. Direktor ise aga on arwamisel, et õppetöö areneb normaalselt ja rahulikult nagu ennegi.

HÄDA KINNISWARAMAKSU ALANDAMISEGA

Neljapäewa õhtul oli Riigikogu rahaasjanduskomisjonis arutusel kinniswaramaksu seadus. Harju maawalitsuse esimees Männik andis seletust, et kinniswaramaksu alandamisega maal satuwad omawalitsused raskustesse ja sellepärast peaks ühel ajal selle seaduse wastuwõtmisega antama ka teine seadus, mis ette näeb riikliku toetuse andmist omawalitsustele. Aktsiisi ettepanekul otsustati seaduseelnõu anda uuesti kaalumiseks walitsusse. Õhus oli tunda nagu kriisi lõhna.

Reedel arutati uuesti seda eelnõu. Majandusminister Järman tõendas, et omawalitsused peawad raskustest üle saama. Kinniswaramaksust tuleb praegu sisse 1 miljon 600.000 krooni. Eelnõu järele wähenewad sissetulekud 20 protsendi wõrra. Wallad kaotawad siin 80.000 krooni, millest käesolewa aasta pääle langeb 40.000 krooni wõi iga walla kohta 100 krooni. Maawalitsused kaotawad 80.000 krooni wõi iga maawalitsus ümarguselt 8000 krooni. Raskustest ülesaamiseks peawad ka maawalitsused tõmbama kokku kulusid ja wähendama ametnikkude palku.

KÄITISWANEMATE SEADUS PARANDAMISELE

Haridus-sotsiaalminister Piiskar on walitsusele esitanud alles hiljuti maksmahakanud töötusliikude käitiste tööliskonna asutiste (käitiswanemate) seaduse muutmise seaduseelnõu. See eelnõu tahab käitiswanemate instituuti laiendada ka neile ettewõtetele, kus töölisi üle 15. Senini see arw oli teatawasti 25. On ette nähtud ka terwe rida muid muudatusi: ettewõtetes, kus kuni 100 töölist, wõib käitiswanemad kohe ära walida, kui koosolekul wiibib kolmweerand töölisteest. Ka on laiendatud wallandamise kaitset: seni käisid kaitse alla waid käitiswanemad, edaspidi käisid ka käitiswanemate kandidaadid.

Nähtawasti tahab Piiskar eksperimente teha wähemate käitiste juures, kuna teatawasti terwe rida suurkäitiste tööliskondi loobusid endale wanemate walimisest.

LÄTI KOONDAB SAATKONDI

Läti walitsus kaalus Läti wälissaatkondade arwu wähendamise küsimust. Tehti ettepanek likwideerida saatkonnad Prahas ja Brüsselis. Sellele waidles wastu wälisminister Sarinsh, kes seletas, et need wälissaatkonnad ei tee rohkem kulu kui pääkonsulaadid, kuid teewad ära palju rohkem. Otsustati 1. aprillist 1932. a. likwideerida esindus Rahwasteliidu juures ja selle ülesandeid panna saatkonnale Pariisis wõi mõnele muule saatkonnale. Saatkonnad Prahas ja Brüsselis otsustati jätta alles.

GOLDFIELDI ESINDAJA EESTIS

Tallinna saabus Inglise suurfirma New Consolidated Gold Fields Ltd esindaja Eesti osakonna uus pääwolinik mr. Duthy. Tähendatud isik jääbki firma täiesiguslikuks pääwoliinikuks Eestisse. Goldfieldil on teatawasti Wirumaal suur õliwabrik.

SUNDUSLIKKUDE LAULUDE NIMEKIRI

Riigikooliwalitsus koostas nimestiku laulude kohta, mis sunduslikud õppida algkoolis. Kune aasta jooksul tuleb ära õppida sunduslikult 36 laulu, pääle selle on nimestikus weel terwe rida laule, mille õppimist peetakse soowitawaks. Sunduslikkude laulude hulgas on ka waimulikke laule.

HIINAS UUS PRESIDENT

Hiinas wõttis Kuomintangi täidesaatew keskkomitee ja keskkontrollkomitee wastu president Tshiangkaisheki lahkumispalwe. Kindral wabastatakse kõigist ametitest ja Hiina wabariigi ajutiseks presidendiks saab seadusandliku nõukogu senine esimees Linsen. Seadusliku nõukogu uueks esimeheks saab Tshenmingshu.

Sakalamaa elu

Viljandist

IMELIK SILTIDEUUENDAMISE NÕUDMINE

Mis on korras ja mis mitte?

Linnawalitsuse poolt lasti linna käskjalg kõik tänawad läbi käia ja järele waadata, kas sildid majadel majaomaniku nime ja majanumbriga on korras wõi mitte. Mittekorralikud sildid märgiti üles ja pärast saadeti majaomanikule kirjalik teadaanne, milles nõutakse, et kahe nädala jooksul majale oleks muretsetud uus silt. Majaomanikud kaebawad praegu hulgaliselt, et siltide uuendamised on esitatud ebaõiglaselt. Meile on mitmel juhul näidatud silte, millе uuendamist nõutakse, kuid kus nimi ja number on täiesti selged. Inimesed on arusaamatuses, miks nüüd peab tegema uue sildi, kuna ometigi silt walmistati mõni aasta tagasi linnawalitsuse kawandi järele ja on weel täiesti uus.

IGAL MEHEL OMA TEESIHT

Otsekäimist tuleks weidi juhtida

Talwetee awamisega üle järwe on sügawa lumega iga mees hakanud ajama linna sisseõidul oma teesihti. Endise auruweski kohalt Tartu tänawale tulles on aetud mitu teed üle staadioni, järskudest kallastest üles. Oleks loomulik, kui linnawalitsus laseks panna teesihi kuni järweni ja üle järwe, et jälle ei juhtuks mõni sarnane õnnetus nagu läinud aastal Tartus, ega ei lõhutaks ka staadioniäärt ja selle ümber istutatud elawat aega.

Teine tennisväli Viljandisse

Wiljandi tennise- ja weespordiklubil on pooleli teise tennisewäljaku ehitamine Wiljandisse. Nüüd kawatseb klubi korraldada linnas kui ka maal korjandust wastawate rahasummade hankimiseks. Kuna tenniswälja kasutaksid ka maalt päritolewad koolispilased, siis on klubi juhatus pöördunud wastawa loa saamiseks ka Wiljandi maawalitsuse poole.

Linn likvideerib turbatööstuse

Linnal oli põllutööministeeriumilt rendirud Parika rabast tükk turbaraba, mida lepingu alusel oleks wõidud kasutada kuni 1940. aastani.

Et aga linnal elektrijaama likwideerimise järele enam wajadusi pole kütteturba järele, siis otsustas linnawalitsus logu oma turbatööstust likwideerida ja raba põllutööministeeriumile tagasi anda. Nüüd teataski ministeerium, et ta nõus on linnaga sõlmitud lepingut enne tähtaega lõpetama.

Santimine mööda maju

Linnas peeti kinni Wäinjärwe wallas elutsew Karl Bremraud, kes käis majasid mööda ja kerjas endale kojusõidu raha. Politseis seletas mees, et ta on tulnud Wiljandisse tööd otsima, kuid pummeldanud siin kõik kaasasolewa raha maha. Et kuidagi koju pääseda, hakanud ta majasid mööda santima.

Hoolealuste pühadekink

Eelmiste aastate eeskujul jagab linnawalitsuse hoolekandeosakond ka sel aastal linna hoolealustele pühadekingiks toiduaineid wälja. Iga linnalt toetuse saaja saab pühadeks 2 kg leiba, 1 kg suhkrut ja 1 kg kilusid. Eelmisel aastal anti heeringaid, kuid nüüd jagatakse kodumaa kala.

Tsekkide jagamine, millega kauplustest toiduaineid kätte saab, algab esmaspäewal, 21. dets. Kingitused saawad Kantremaal elawad hoolealused kätte Tupitsa poest ja linnas elawad hoolealused Oru tänawalt Liiase kauplusest.

Vargus veskist

Tallinna tänawal asuwast a.-ü. Leihbergi jahuweskist on ära warastatud 3-puudane püüli-jahukott. Warga selgitamisele asus kriminaalpolitsei.

E. Rossmani tuluõhtu

Pühapäewa õhtul tuleb „Ugala" teatris muusikajuhi Elmar Rossmani tuluõhtuks ettekandele A. Sepa ja E. Rossmani algupärane operett „Ly", millele E. Rossman on loonud muusika.

E. Rossman on teotsenud „Ugala" muusikajuhina juba mitmendat aastat, pühendades kogu oma energia teatri muusikalawastuste ettewalmistamiseks ja muusika juhtimiseks.

Hinnates E. Rossmani teeneid teatri kasuks, on teatri juhatus wõimaldanud talle tuluõhtu pühapäewa õhtul. Loodame, et ka teatripublik lugupeetud muusikajuhi teeneid hindab ja rohkel arwul ilmub tema tuluõhtule.

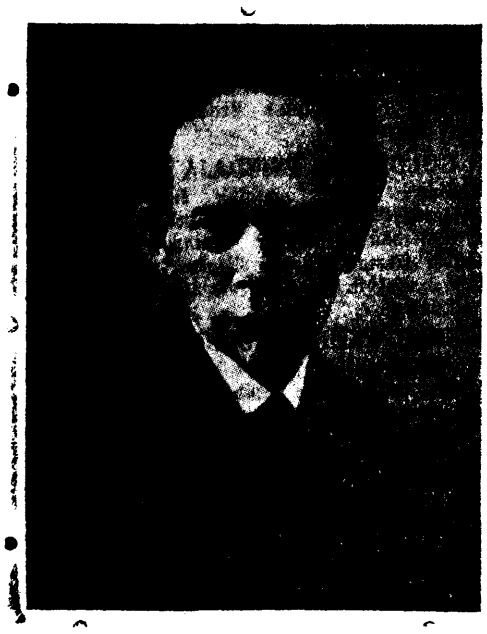

Elmar Rossman,
operett „Ly" muusika autor.

Linn andis aru oma majapidamisest

Järjekordses linnavolikogus waieldi ja tehti tarku otsusi

NURIN VÕHMA ODAVA LIHA PÄRAST

Raekoja kell pritsimaja torni

Kolmapäewase järjekorralise linnawolikogu koosoleku päewakord oli weninud tawalisest peaaegu poole pikemaks, kuna sääl päälegi weel tuli otsustamisele rida küsimusi, mis küllalt põhjusi tootasid anda waidlusteks ja kokkupõrgeteks. Wolikogu koosolekul räägiti pikalt ja laialt, kuid selle juures otsustati ka rida tähtsaid küsimusi üksmeelselt. Tähtsam neist oli linna 1930.-31. a. majandusaruanne, mis ühel häälel kinnitati.

Kõigi küsimuste arutamiseks wajalik kwoorum oli wisam kokku tulema kui harilikult ja nii wõidi koosolekut alata alles ½9, millal koos oli 22 wolinikku ja kaks linnanõunikku. Päewakord wõeti wastu muutmata kujul. Enne päewakorra juurde asumist kuulati ära ühe linnawoliniku erakorraline teadaanne, kes teatas, et Wõhma eksporttapamaja müüwat linnas liha ilma linna tapamaja järelewaatuseta ja linnale makse maksmata. Kuigi erakorralise teadaande sepitseja oma ettekannet weerandtunnilises kõnes põhjendas ja toetas, ei häirinud see siiski linnawolinikke, sest Wõhma tapamajal on õigus sealiha müüa oma loomaarsti kontrolli all ja Wõhma tapamaja kaupluse awamine on kogu linna rahwale wõimaldanud märksa soodsama lihasaaduste ostuwõimaluse.

Waidlusteta otsustati müüa Sakala pst. nr. 3 asuw krunt Hans Leisponile, Tallinna tänaw nr. 50 asuw krunt Maksim Kuusingule ja Endla tänaw nr. 28 asuw krunt Jaan Puskarile.

H. Grossi nahatööstuse hoonete ja maaala pärisseks müümine selle kasutajale oli juba kord waremini wolikogu päewakorras, kuid siis üü see küsimus otsustamata. Nüüd on aga H. Gross nõus maa ja hoonete eest nõuetawat hinda, kokku 12.904 krooni, otsekohe sularahas wälja maksma, kui maa talle ära müüakse. Kokku on tema wabriku all olew krunt suur 12.260 ruutmeetrit, pääle selle tulewad müügile weel elumaja ja wabrikuhoone. See küsimus enam pikki waidlusi ei tekitanud ja maa ning hooned otsustati H. Grossile pärisseks müüa. ühenduses sellega tuli muuta ka linna planeerimiskawa, kuna Grossi nahawabrik asub linna pargi piirkonnas, millest nüüd wabrik tuleb wälja eraldada. Wolikogu kiitis hääks linnawalitsuse wastawa ettepaneku.

Linnawolikogu juhatus walitakse üheks aastaks ja praeguse juhatuse volitused lõpewad käesolewa kalendriaastaga. Sellepärast tuli wolikogul 1932. aastaks walida uus juhatus. Wolikogu-juhataja kandidaadiks seati üles töörakonna poolt M. Warrik, kes sai poolt 19 ja wastu 2 häält. Juhataja 1. abiks esitati sotsialistide poolt J. Sutt, kes waliti 16 häälega 2 wastuseisul, ja majaomanikkude poolt J. Meos, kes waliti 16 häälega 3 wastuseisul. Sellega waliti wolikogu juhatus tagasi endises koosseisus.

Wiljandi jaoskonna tulumaksukomitees lõppes 3 liikme ja sama palju asemikkude volituste tähtaeg. Tulumaksukomitee liikmeteks seati majaomanikkude poolt kandidaadina üles G. Roosman, sotsialistide poolt P. Adamson ja rahwaerakonna poolt P. Rängel, kes kõik suure häälteenamusega waliti. Asemikkudeks waliti A. Koppel, P. Kass ja K. Saks.

Ärimaksukomisjoni waliti majaomanikkude ettepanekul tagasi endine liige J. Polikarpus ja ta asemikuks O. Reier.

Linnaseaduse paragrahw 4. põhjal peab linnawolikogu korralised koosolekud kindlaks määratama tulewa aasta kohta. Linnawalitsus esitas wolikogule ettepaneku 1932. aasta linnawolikogu koosolekud kindlaks määrata järgmistele päewadele: 27. jaanuaril, 10. weebruaril, 16. märtsil, 13. aprillil, 11. mail, 15. juunil, 17. augustil, 7. septembril, 5. oktoobril, 26. oktoobril, 16. novembril ja 14. detsembril. Wolikogu kinnitas selle ettepaneku.

Anna Kriegeril lubati üle anda oma riikliku ja logukondliku ehituslaenuga ehitatud maja Jüri Riiwaldile, kes üle wõtab ka kõik kohustused.

Wana raekoja lammutamise ajal wõeti tornist maha kell, mis kogu linnale näitas õiget aega. Nüüd on linn juba kolmweerand aastat kellata ja teadmata on, kunas uue raekoja torni uus kell saadakse. Tuletõrjeühing esitas nüüd linnawalitsusele palwe, et wana raekoja kell nendele antaks pritsimaja torni ülespanemiseks. Linnawalitsusel selle wastu midagi polnud ja ta tegi ettepaneku tuletõrjeseltsi palwet täita. Asi otsustatigi jaatawalt ja nüüd on lootusi, et warsti wõib jälle kuulda wana tuttawaks saanud kella lööte pritsimaja tornist.

Kui omalajal Lembitu puiestee sisse seati weewärk, siis wõeti majaomanikkudelt lubadus, et nad kohustuwad tasuma teatud osa weewärgi sisseseadmise kuludest. Kes hiljem maju ehitasid, nendelt seda tingimust enam ei nõutud. Nüüd esitas rida majaomanikke palwe, et wolikogu neid wabastaks Lembitu puiestee puhtaweekanalisatsiooni sisseseade kulude tagasimaksust. Linnawalitsus esitas wolikogule selle palwe tagasilükkamiseks, kuid linnawalitsuses omas oli see otsus tehtud 2 häälega. Selle küsimuse ümber puhkesid lahti pikad waidlused poolt ja wastu. Linnapäälejdis, et pole põhjust wabastada majaomanikke kohustustest, mis nad ise enda pääle wõtnud, kuid majaomanikkude poolt jälle püüti selgeks teha, et on ülekohtune wõtta osalt kodanikkudelt maksu ja osa jätta maksustamata. Majaomanikkude palwe rahuldamiseks tegi linw. Rängel wastawa ettepaneku. Linnawalitsuse ettepanek, majaomanikkude palwe rahuldamata jätta, sai poolt 11 ja wastu 11, kuna Rängeli ettepanek sai poolt 14 ja wastu 9.

Läbirääkimiste all küsiti, kuhu on jäänud wolikogule esitatud äriteenijate ühingu märgukiri kauplemisaja muutmise kohta linnas. Sellele wastas linnapää, et fundmääruste muutmine tuleb otsustamisele jaanuarikuu koosolekul, millal ka äriteenijate kiri päewakorda wõetawat.

Teine küsimus käis Kullamäelt linnale ühe hektaari maa ostmise kohta. Nimelt heideti ette, et linnawalitsus olewat lasknud maaostu tähtaja mööda minna ja maa müüdud ära teistele. Linnapää wastas, et „Toorelinatööstuse" konkurssiwalitsus, kelle waldamisele kõne all olew maa kuulub, on paremaks arwanud maad teistele müüa ja tema ei saawat sinna midagi parata. Kuna pääle selle enam küsimusi ei esitatud, siis lõpetati wolikogu koosolek, mis oli kestnud ½12-ni.

Otto von Engelhardt surnud

Saksamaal varises maamulda Viljandi populaarsem linnapää

MÄLESTAGEM ÜHT PAREMAT VILJANDI LINNA KODANIKKU

Kaugelt Lõuna-Saksamaalt jõudis sõnum ühe mehe elukäänla kustumisest, kes kaua aega on Wiljandi linnas olnud populaarsemaks isikuks ja esimeseks kodanikuks. Nimelt suri esmaspäewal Baieris endine Wiljandi linnapää Otto von Engelhardt 72. eluaastas.

Otto von Engelhardt sündis 11. sept. 1860. aastal Tartus ametiseduse professori Moritz Engelhardti pojana. Ta sai wäga usklikku kasuatuse, mis hiljem kogu tema elule pitseri surus.. Ta lõpetas Tartu ülikooli õigusteaduskonna 1886. aastal cand. jur. kraadiga. Pääle selle tuli ta kohe Wiljandisse, kus mõni aeg teotses mitmesugustes ametistes ja 1896—1898 oli adwokaadiks.

7. märtsil 1898 waliti O. Engelhardt Wiljandi linnapääks, missuguse ametis ta wahetpidamata püüs ligi 20 aastat. Wiljandi sai talle uneks koduks ja oma pika ametiaja jooksul saatis ta linna elus korda põhjapanewaid uuendusi. Tema eestwõttel ehitati tapamaja, elektrijaam, kanalisatsioon ja weewärk. Sel ajal olid need asutused Baltimaal olemas ainult Riia linnal. Engelhardti tegewuse jälgi leiame weel praegugi igal pool linnas — 4 tamme Suurturul, Lastepark ja Trepimägi on Engelhardti töö elawad tunnusmärgid.

Esimestel sõjaaastatel oli Engelhardt ka Liiwimaa linnade saadik Wene riigidumas. Linnapääna oli ta härrasmees, kes oma tegewuse sihtjooneks wõttis wankumatu õiglustunde. Selle tõttu omaski ta Wiljandi elanikkude seas teatud patriarhilise aupaistuse.

Eesti iseseiswusaastad tõukasid O. Engelhardti tema kohalt ja ta asus elama Saksamaale. Ometi oli ta oma elutöö pühendanud Wiljandile ja seda unustada ta ei suutnud oma surmatunnini. Ta oli Wiljandi eluga wahetpidamata ühenduses, mitte üksnse kirjawahetuse teel siinsete sõpradega, waid ka „Sakala" kaudu, mille lugeja ta oli ka oma pagulaseaastatel.

Kuigi O. von Engelhardt sõtslasena eemale tõrjuti Wiljandi linnawalitsuse tegewusest, ei saa keegi maha salata tema suuri teeneid ja ta suurt ning sirgejoonelist karakterit. Nüüd, kui see omaaega Wiljandi linnapää ja populaarsem isik on igaweseks sulenud silmad eemal olles oma kodulinnast, tuletagem meelde tema teeneid Wiljandi linna kasuks ja mälestagem teda kui üht paremat Wiljandi linna kodanikku.

Ilus kindlustamine kombinatsioonidega

Lugu sellest, kuidas taheti maja ehitada nii, et ehitatav maja tasub ennast ise

Kindlustusseltside agentide rikkalikus peres oli üks liikuwamaid tüüpe keegi ümarik härra, kellele ta isa Jüri Sing oli ristimisel pannud nimeks Jaan, selles teadmises, et kõik Jaanid on kanged mehed. Poeg ei walmistanud ka oma isale pettumust, eriti selles, mis puutus äritegewusse. Ta kindlustas kõike: elu surma wastu, wihma ja rahet, endale aga päämiselt raha. Suuremaks kindlustuse operatsiooniks tema kindlustamise alal oli see, kui ta kindlustas endale uue ja jäädawa päänarju.

Iseseiswuse ajal hakati linna piire laiendama mõisawäljade arwel. Planeeriti n. n. „Wõlaküla". Aastad mööduvad ja Jüri kange poeg Jaan waatas endale ka platsi, kuhu ajus pääwarju püstitama. Kui osaw ärimees kunagi wiis ta selle läbi kombinatsioonidega, mis wõimaldasid raha kokku hoida.

Maja sai walmis ja Jaan üüris kohe selle elamiseks wälja. Ühtlasi aga hakkasid maja üles löönud meistrid Jaani pommitama kohtukutsetega, millega teda kutsuti wastust andma oma kombinatsioonidest.

Kohtus aga Jaan wäidab, et temal olnud sõlmitud leping ettewõtjaga, mille järele see pidi maja ehitama walmis, kuid raha selle eest pidi ta saama alles 1933. aastal. Jaan oli nimelt kalkuleerinud, et maja walmistatakse ilma, et tal oleks tulnud tasuda töötasu kohe. Maja peab tasuma end ise. Iga kuu saab ta 80 krooni üüri ja iga kuu maksab ta ka ettewõtjale 80 krooni. Kui aga nüüd töölised nõuawad kohe tasumist ja kuna saamata töötasu suurus ulatub üle 1000 krooni, siis olewat ta peagi paljas mees, kuigi ta wõtab raha mitmest kohast — põllumeesteseltsi kauplusest osakonnajuhatajana, kindlustusseltsi pääesindajana ja majaomanikuna.

Nõudja aga leiab, et wõimatu olewat ühel töölisel ta ainukese waranduse — tööjõu — protsentidega lasta ärimehel koguda kapitali, kuigi lõtsja seda oma kombinatsioonidega tahtwat läbi wiia. Juba lepingu sõlmimine ühe maksujõuetu ettewõtjaga näitawat asja palet. Nõudmine tuleb rahuldada täies ulatuses.

Rahukohtunik leidiski töölise Ernst Gabrieli nõudmise nii aluses kui ka suuruses põhjendatud olewat ja otsustas Jaan Singilt ja ta ettewõtjalt solidaarselt wälja mõista 219 krooni protsentide ja kohtukuludega. Nõudmise eelkindlustamiseks määras panna arest Jaan Singi wallaswarale 240 kr. suuruses summas.

Pikal tänaval lammutatakse maja

Politsei teelas ära Pikal tänawal nr. 59 asuwas Jaak Jaaksoni majas elamise ja tõstis üürilised wälja ,kuna maja on niiwõrt lagunenud, et ähwardab kaela langeda. Politsei nõuab maja lammutamist, mida ka lähemal ajal teostatakse.

Jagatakse riidevarustust

Reedel algas Mäe tänawal nr. 5 asuwas lastekaitseühingu toitluspunktis puudustkannataiwatele lastele riidewarustuse wäljaandmine. Wälja antakse need riided, mis korjanduse kokku tulid ja mis ei waja ümbertegemist.

ILMATEATED

Suurenew pilwitus ja kerge külm

Loodetaw ilm 19. detsembril: Keskmise kiirusega loode- ja läänetuuli, suurenew pilwitus. Öösel sisemaal kuni 10 kr. külma, päewal saartel temperatuur 0 kr. ümber, sisemaal kerge külm.

Ilmade ülewaade 18. detsembril. Lääne-Euroopa kõrgeröhkkond on weelgi tugewnedes wallutanud Kesk-Euroopa ja Läänemere piirkonna ning laieneb Wenesse. Eilne Põhja-Atlandi madalröhkkond on tunduwalt nõrgenedes liikunud Grönimaale ja suundub täält Teranwägedele; tema soojalaine on wallutanud Läänemere ja Põhja-Skandinaawia ning lewib weelgi ida ja lõuna poole. Mujal Euroopa mandril on temperatuur üldiselt langenud. Täna hommikul oli Wenes 4—19 kr., Soomes 8—11 kr., Kesk-Euroopas 2—13 kr., Prantsusmaal 0—11 kr. ja Eestis 1—9 kr. külma. Metobs.

TEATER „UGALA"

Ootamata üllatusena lastele korraldab teater teisel jõulupühal lasteetenduse, tuues lawale A. Kitzbergi näidendi „Kawal Hans ja Wanapagen". Jääks joowida, et lastewanemad ei unustaks seda päewa, et wäikestele mudilastele jõulurõõmu walmistada. Nad kõik on teile selle eest wäga tänulikud. Teater on püüdnud seda lawasüsi lastele eriti huwitawaks teha, pakkudes neile mitmesuguseid tawalisi efekte ja üllatusi.

Saal on laste jaoks eriti soojaks köetud.

Võõrastemajast warastati voodirüüded

Wäiketuru tänawal asuwast „Kommerts" wõõrastemajast warastati tuba nr. 10-st ära woodipadi ja teekk, mis kätte leiti Schalisägini wanaasjadekauplusest.

Tulumaksu teadaannete esitamine

Kohalik maksuamet teatab, et tulumaksu seaduse põhjal peab linnas maksuametile ja alewiites ning maal kohalikkudele omawalitsustele majaomanikud teatama kõigi nende isikute täieliku nimekirja, kes käesolewa aasta 15. detsembrini majades elasid. Selle juures tulewad arwesse wõita ka need, kes majast ajutiselt lahkusid. Nimekirjade plankette wõib saada maksuametist ja wallawalitsustest. Ülalrähendatud nimekirjade esitamise wiimane tähtpäew on 30. detsember.

Viljandi E. Haridusseltsi kool.

Viljandi ümbruseost

TEEDEMINISTEERIUMI REVIDENDID MAAVALITSUSES

Reedel saabusid Wiljandi maawalitsusse teedeministeeriumi rewidendid Prikk ja Tulp, kes asusid teedekapitali summade kasutamist rewideerima. Kuna tegemist on kümnetesse miljonitesse ulatawate läbikäikudega, siis kestab seniste kogemuste järele rewideerimine umbes kuu aega.

KALASAAK VÕRTSJÄRVES VÄIKE

Jää järwel pragude tõttu ohtlik

Kalapüük Wõrtsjärwel suurte talinootadega on alanud, kuid saagi wähesuse üle wõib kalameeste suust kuulda alaliselt nurinat. Püük suurte nootadega toob omanikkudele waid ainult aineliji kahjusid, sest kaladest satuwad noota pääasjalikult peenikesed — järved, ahwenad, suured kiisad jne., kuna hauge, laitkaid j. t. kalu mõned üksikud juhtuwad. Tööjõudu suure talinooda juurde läheb 10—15 meest ja üsna loomulik, et wähese saagi juures maksawad noodaperemehed sagedasti töölistele palgad oma taskust.

Wee kahanemise tõttu on jää Wõrtsjärwel keskkohal looka wajunud ja tekkinud pragude tõttu on õõt hobusega jääl üsna hädaohtlik.

Kellel on, sellele antakse

Wana-Suislepas anti suurematele taludele juurdelõikeid, kuna wäikesemad ilma jäid

Wana-Suislepas lööb wäikemaapidajate seas suuri laineid juurdelõigete andmise küsimus. Hiljuti, kui maakorraldaja Wana-Suislepas käis, anti juurdelõikeid ka suurematele maapidajatele, kuna aga wäikesemad ilma pidid jääma. Maakonna maakorraldusekomisjonile anti juurdelõigete andmise kawa kohta hulk proteste, kuid suurem osa neist jäeti komisjoni poolt tähele panemata. Nüüd on kohalikud wäikemaapidajad proteste edasi andnud pääkomisjonile, kus aga need protestid weel läbi waatamata.

Nimelt tekitab Suislepas suurt meelepaha, et K. talule on antud Wõrtsjärwe ääresť juurdelõikena suur lahmakas heinamaad, mida aga oleks wõidud anda mõnele wäikekohale, missuguseid Suislepas külluses. Muuseas olewat tehtud ka ülekohut turbaühingule. Turbaühingule olewat aetud uus juurdepääsutee, mis aga läheb üle endiste turbaaukude. Juurdelõikeid ootasid ka suurel määral kalamehed, sest kalapüügist on sissetulekud õige wäikesed. Wõrtsjärwel ei lubata igal ajal kalu püüda, kuna suuremate kalapüügiriistadega järwele ei tohi minna. Et wäikeste elujõutute kohtade olemasolu kindlustada, siis wajawad wäikesed kohad juurdelõikeid. Paljudel näib aga see soow luhtuwat.

Metsadevalitsus surnuga kohtus

Jüri Reialil oli wõetud põhimõtteks, et ega puud metsas loetud ole, ja selle kohaselt asus omawolilisélt riigimetsa kallale, raiudes säält oma tarbeks 724 krooni wäärtuses puid. Omawoliline metsaraiumine ei jäänud tähele panemata metsaametnikkude poolt ja ta wõeti selles wastutusele. Rahukohtunik aga mõistis Reiali kohtulikult õigeks.

Metsadewalitsuse poolt anti apellatsioon rahukogule, kus asi nüüd uuesti läbiwaatamisele tuli. Wahepääl on süüdistatu ära surnud. Kostjana on ilmunud tema pärandustombu hooldaja. Rahukogu leidis Reiali süüdlase olewat omawolilises metsaraiumises. Kuna ta surnud, määras kohus süüdistuse tema wastu lõpetada, kuid metsadewalitsuse tsiwiilnõudmine rahuldati ja tehtud kahju otsustati sisse nõuda Reiali pärandustombult.

Kärstna seltsimaja korras

Neil päewil waatas Tarwastu piirkonna teemeister üle Kärstna wabatahtliku tuletõrje ühingu seltsimaja ja leidis, et juhatus on laiknud juba enam-wähem kõrwaldada need puudused, mis seltsimaja kasutamisel takistuseks olid. On juurde ehitatud hädawäljapääs ja ehitatud uued korstnad. Seega ei peaks enam olema takistusi seltsimaja kasutamisel.

Saab läbi ka telefonita

Wana-Suislepa wallas olid paljud talunikud juba waremalt oma taludesse telefonid sisse seadnud, kuid et telefonimaks siiski kaunis kallis, on olukorrast pääsemiseks paljud lubanud telefonist loobuda. Hariliku talukohal saab üsna wabalt läbi telefonita ja kellel see siiski olemas, on rohkem lukusasjaks, sest kõneldakse traaditeel wähe.

Teine sarnane lukusasi on ka raadio, mis pärast tema leiutamist igal pool üsna suurejooneliselt lewis, kuid nüüd aegajalt jällegi uuesti kaob.

Koolipoiste ulakus Uue-Suislepas

Uue-Suislepa wallas elawatele Õhne jõe kalameestele on hakanud muret tegema ulakad õpilased, kes on asunud järjekindlalt jõest mõrdu üles kiskuma. Sarnase ulakusega jaatwad õpilased hakkama koolist kojuminekul, millal nende üle õpetajad enam ei saa järelewalwet teostada.

Jalgrattavargus Võhmas

Wõhma alewis elutsew Jüri Sild kurtis politseiwõimudele, et temal on maja kuurist kaduma läinud jalgratas, mis tema oma teada pidi olema õõta ühe tema sõbra käes.

Jõuluks 200 perekonnale leiba

Maakonna puudustkannatajatele lastele ja nõrgajõulistele 16.500 kilogr. rukkijahu talvekuudeks

KANTSELEI NÕUAB IGA ASJA JUURES SUURE OSA ENDALE

Erakorraline riigiwalitsuse kingitus kehwal ajal

Mõni aeg tagasi määras haridus-sotsiaalministeerium puudustkannatajatele lastele ja nõrgajõulistele töötutele talwekuudeks rukkeid toetuseks. Wiljandimaale (ilma linnade ja alewiteta) langes sellest 16.500 kg wõi ümmarguselt 1000 puuda.

Maawalitsuse töö- ja hoolekandeosakond asus wiibimata ühendusse wallawalitsustega, et välja selgitada, palju on hädalisi, kellele tuleks abi anda. Nüüd on andmed juba enam-wähem kohal ja nendest selgub, et puudustkannatajaid on umbes 200 perekonda. Toetuse osaliseks on arwatud puudustkannatajad lapsed kuni 16 eluaastani ja nõrgajõulised töötud, s. o. 16—18 aastani. Abi antakse 10 kg iga lapse kohta kuus, arwates 1. detsembrist kuni 1. maini 1932. a.

Rukki terad andis walitsuse ülesandel ETK Wiljandi harukontor. Kuid et terade wäljaandmine poleks küllalt otstarbekohane, siis on maawalitsus lasknud Wiljandis need juhuks jahwatada. Wallawalitsused peawad nüüd küüdimehed järele saatma, kes laost jahu kohale wiiks ja hädalistele kätte toimetaks. Iga kuu tuleb maawalitsusel keskmiselt wälja anda 3000 kg jahu.

Toetus puudustkannatajaile leiwajahu näol on käesolewal aastal erakorraline. Kuid selle jaotamiseks on ometi ministeerium maksma paunud rea eeskirju ja awaldanud kümneid wormulaare, mis kõik täita tulewad. Kui kõike seda tööd arwestada, siis teeb see üle riigi kahtlemata õige suure summa wälja. Sellewõrra läheb puudustkannatajate toetamine riigile muidugi kallimaks leiwajahu pärishinnast.

Kuid nagu tähendatud, on nende keeruliste eeltöödega siiski wiimaks sinnamaale jõutud, et toetus suudetakse warsti wälja saata. Jõuluks loodetakse igatahes jahu juba puudustkannatajaile kohapääl kätte toimetada.

Mulgimaa rajalt

Kätega „kabamine" Mõisaküla tänavail

Poisipõngerjad tülitawad naistöölisi

Wiimasel ajal on Mõisaküla tänawaile sigimenud enneolematul arwul igasugu poisipõngerjaid, kes õhtuämaruses üksteise wõidu püüawad näidata oma aktiiwsust ja tänawatarkuse pärle eriti tänawail liikuwate naisolewuste wastu.

Eelistatumaks tegewuskohaks ja -ajaks on a.-s. „Linaprodukti" wärawaesine ja Wabriku tänaw. Õhtul kella 9 paiku, mil linawabrikust wabaneb teise wahetuse naistöölisskond, on poistel tegewust rohkesti. Ei piirduta ainult sõnadega, waid teinekord koguni minnakse üle tegudele ja pannakse käed mängu, et wabrikuwärawast wäljunud noori tüdrukuid „kabada". Kuna aga linawabriku preilidki pole niisugusels asjus päris wilumaind, siis tihti areneb rüselemisest päris korralik tänawalahing.

Nii oli mõni päew tagasi mõõdujail juhus näha, kuis keegi naistöötline, kellel tuli end kaitsta 3—4 poisipõnni wastu, pidi enne, kui põgenema pääsis, purustama kohwipudeli ühe tänawapoisi pääd wastu.

Karksi perenaised tegid „rahwahäält"

Karksi perenaisteselts, kus eesotsas kohalikkude kogumeeste tuusade küljelund, pidas mõni päew tagasi oma üldkoosolekut Karksi-Nuias asuwas kogumeeste majas. Tähtsamaks päewakorrapunktiks oli seisukoha wõtmine rahwamajade wõrgu kohta.

Karksi-Nuias on kaks seltsimaja, mida tahetakse näha rahwamajadena. Üks neist on wabatuletõrjeühingu oma ja teine kuulub Karksi põllumeestekogudele. Mõlemal on pooldajaid ja ka wastaseid. Tuletõrjeseltsi maja poolt on kõik teised seltsid ja ühingud pääle kogumeeste sabas sõrkiwate. Perenaisteseltsi koosolekul wõttis pikemalt sõna mõõdunudaastase „lapua" tegelane K. Runbeli abikaasa Anna Runbel ja hakkas kiidulaulu laulma põllumesetekogude majale.

Kuna koosolijad enamasti kõik kogumeestemeelsed prouakesed, wõeti kõneleja poolt esiletoodud „põhjendused" kiiduawaldustega wastu ning otsustati pooldada kogumeeste maja rahwamajade wõrku wõtmist. Kuiwõrt aga sarnast rahwa „hääle" tegemist ujaldada, selgub kõige paremini sellest, et koosolekule oli tulnud hää koguke ka mitteliikmeid. Ka neile wõinnaldati kaasahäältamine.

Ruhijärve veskil uus omanik

Ruhijärwe wesiweski, mis senini seisis üleehitamata ja mis kuulus Erna Hasenjägerile, on müüdud ühes kõrwalasuwa tlauga — 13.000 kr. eest — ühele Tõrwa rahamehele, kes kuuldawasti kawatseb püstitada ajakohase jahuweski, warustades seda turbiini ja moodsate masinatega.

Õnnetused Mõisaküla

Mõisaküla alewis „Linaprodukti" wabriku kudumisosakonnas juhtus õnnetus kuduja Alma Kurutiga, 26 a. wana. Telje seadimisel kangast edasiwiiwat poomiplekki lähemalt waadates siistikuwiskaja wars löi wigasaanule pähe.

Mõisaküla raudteerehastes sai lumetusju ajal töö juures wiga lukusepp Johan Kuusik. Tööline libises jäätanud maal ja kukkudes wäänas selja.

Lillis ihatakse juurde lõikeid

Hiljuti käis põllutöömin. esindaja Polli-Peraküla Lillikse talus, — misjugune talu on määratud ekspimisele ja mille ostust ka riik huwitatud, — et talu tegeliku wäärtuse kohta selgusele jõuda.

Põmini mehe juurde ilmusid Lilli alewiku mehed terwes koossejusu ja awaldasid soowi juurdelõigete saamiseks mainitud talu maadest, mis on wäga soodus, sest talu piirid ühtuwad alewikuga.

Maa ostuhinna pakkumises olid „alewi saksad" helded — 300 kr. ja enam hektaarist.

Juurdelõigete saamist pooldab ka kohalik wallawalitsus. Esitati kollektiiwpalwe põllutööministeeriumile.

Armutee oli pikk ja pime. . .

Öösine skandaal ja truuduseta mehe „aupaugud" luuretretkel viibivale naisele

KUI SULANE UNUSTAB OMA NAISE JA TEEB PLAANI PERENAISEGA

Laatre wallas, üsna Läti piiri ligiduses, asub suur ja jõukas talu, mille peremees suri mõni aeg tagasi. Perenaist, kes weel kõigiti kõbus ja eluwärske, ei kurwastanudki eluseltsilise surm eriti, waid alatarest asus mõtlema elama talu eeštöötegija, kes täitis uuesti ajutiselt tühjaksjäänud kohta. Elu läks jällegi edasi endist rada. Ainukeseks murepilweks armastajate õnnetaewas oli asjaolu, et tööperemehel oli jäänud maha alatarre oma naine koos nelja tüttrega, kes milgi tingimusel ei tahtnud meest ja perekonnaisa wabaks anda. Samuti on perenaisel kolm Ruhjas keskkoolis käiwat tüdart, kes ei waata ema noorus-wallarusile ja wahekorrale sõlasega just kõige parema pilguga. Sellest pea igapäewased riiud ja tülitsemised asjaosaliste ringkonnas.

Möödunud laupäewal juhtus aga lugu, mis paneb krooni pähe kõigele waremini juhtunule.

Nimelt pimeduse saabudes hiilis alatarest tööperemehe naine mõtlesi, et waadata, mida sääl õige tehakse. Kuna aga talu tagakamber oli juba pime, siis jäi seina äärde hiilinud naine kuulama, mis toas sünnib. Igatahes ei wõinud toast kuuldu olla naisele kuigi meelepärane, sest järsku wirutas ta rusikatega wastu seina ja karjus: „Mmaha l . . . i seljast!" Säärane armukadetsemine ja juhtunud öörahu rikkumine wihastas seesolejaid niiwõrt, et hetk hiljemini seisis juba mees aluspesu wäel wäljas ja hakkas toast kaasatoodud püksist tulistama põgenewa naise suunas, kes hirmuga, põigeldes õunapuude wahel, kadus ööpimedusse.

Kuigi sellega oli talus kord jällegi jalule seatud, siiski haaras esimesest ärewusest rahunemud meest hirm oma naise saatuse pärast — kas pääsis wiimane eluga, wõi lamab ta wäljas kusagil lumel, tabatuna mõnest järelesaadetud laengust. Kuna alatares naist ei olnud ja ka lapsed midagi ei teadnud ema saatusest, kes õhtul wälja läinud, siis asus kabuhirmus mees laternatulega otsima naist talu ümbruskonnast, kus lootis ta leida wähemalt surnunagi. Wäljas otsimised jäid tagajärjetuks — naine jäigi kadunuks. Uuesti silmapiirile ilmus ta alles järgmisel hommikul naabertalust, kuhu oli öösel ehmununa jooksnud.

Et edaspidi rahus ja eksimatult lõpetada elupäewi kõikides perenaisega, selleks pakub mees naisele nüüd lahutust, lubades anda „waluraha-na" 1000 krooni. Priius on kallis anne — seda teab naine ülihästi ja sellepärast ta ei mõtlegi pakutawa summa eest mehest loobuda, waid nõuab surmatunnini igakuulist paiukii.

Pornuses põles saun

Pühapäewa õhtul umbes kella 9 paiku süttis põlema Pornuse asunduses olew A. Järwe saun. Saunas hoiti linu ja takku ja nähtawasti oli tulekahju tekkimist põhjustanud mõni juhuslik küdewast ahjust takkudesse sattunud säde. Tuld ei suudetud enam kustutada ja saun põles ühes linadega tuhaks. Omanik hindab kahju 800 krooni pääle.

Samal ajal peeti paari kilomeetri kaugusel Hallisie seltsimajas teedeminister sots Oina poolt kihuinskoosolekut. Kui teade tulekahju puhkemisest Hallistesse jõudis, tekkis koosoleku ruumis hirmus paanika. Kõik tormasid wälja, nagu põleks lagi pääkohal. Alles hiljem, kui selgus, et tulekahju kaugel, rahuneti wiimaks.

Öömajaline osutus vargaks

Kolmapäewa õhtul ilmus Ruukli elutsewa wenelase F. Boldowi juurde keegi linnamehe moodi saks, paludes öömaja. Et aeg hiline ja ilm wõrdlemisi halb, jäi ka Boldow sellega nõusse.

Öö magati rahulikult. Hommikul hakkas wõõras rääkima, et tarwis olets natuke wiina saada. El. B.-l juhtumisi oli liiter wiina kodus, tõi ta selle wälja. Pääle wiinawõtmist jäi B. magama. Tuppa jäi waid B. 5-aastane poeg, kuna B. naine wäljas wiibis. Sel ajal wõttis wõõras B. raha, mis oli nagi otsas olewas wihmawarjus.

Politsei tegi kindlaks, et wõõras on juba „wana kala" Johannes Rosenberg, kes oli 13. ptp. Abjas E. Bergilt warastanud rahakoti ühes 30 krooni rahaga ja wekslei 3008 kr. wäärtuses.

Jlmusid

J. Conrad: Lord Jim

A. H. TAMMSAARE tõlge 390 lhk., hind 5 krooni, köites 5 kr. 50 snt.

„Lord Jim" ei ole tavaline seiklusromaan ja ometi on ta kõige põnevam seiklusromaan: tal puudub hariliku seiklusromaani labasus, tuttavate võtete tarvitamine, tal on väga tugev sisu, mis suudab rikastada igaühe siseelu ja tal on väga intrigeeriv sündmustearen merel, maal ja inimhinges.

Kanteletar II

Soome rahva tundelaule, tarkus- ning nõidusluulet.

AUG. ANNI tõlge. 258 lhk., värvilise pildiga, hind 4 kr., köites 4 kr. 50 snt.

„Kanteletar" toob esindava valiku soome rahvaluulest. See ei ole raamat ainult tänapäevale ja käesolevale aastale, vaid teos, mis ei vanane. See raamat on rõõmuks ja ühtlasi teadmisteallikaks lugejale ning uhkuseks raamaturiiulile. Teos sisaldab ligi 200 luulepärli soome rahvaluulest, mis on luulepärlideks ka eestlastele.

Eesti Kirjanduse Seltsi kirjastus

— Mida nad kavatsevad? küsis ta järelemõtlikult.

— Lähevad Beni kallale, vastas Marvie. — Tahavad nähtavasti alul tema asundust päris ära lõhkuda ja siis hiljemini teda ise minema kihutada. Kui sa oskad isa tarvis hää vale välja mõelda, siis ma ratsutan neile järele ja vaatan, mis nad päris teevad.

— Mine kiiresti, Marvie, vastas Ina. — Ütlen isale, et saatsin sind ja seega kogu vastutus langeb minule. Võta mu pikksilm ja pea neid mehi hästi silmas.

Tund aega pärast hommikusööki läks Ina vana harjumuse järele isa bürootuppa. Viimasel ajal see oli olnud vaikne kohake ja ta sai siin rahulikult töötada.

Vaevalt oli Ina sel hommikul suutnud end lasta kirjutuslaua äärde, kui ukselävele ilmus Setteri kuju.

— Tere, kallim, ütles ta lühidalt.

Ina ei vaadanud üles, ei vastanud sõnagagi, vaid hakkas kirjutama.

Setter naeris, kuid see oli metalliline naer — nagu seda naeravad inimesed, kes ülimal määral isenennast täis. Pikkamööda lähenes ta kirjutuslauale ja jäi seisma neiu lähedal.

— Kas te ei ütleks mulle tere hommikut, Ina, algas ta ettevaatlikult.

—Ei, vastas neiu ja kirjutas edasi. Setter seisis endiselt, Ina kirjutas vahetpidamata. See paus venis liiga pikale, mispärast Ina tähendas asjalikult:

..Kadunud jõgi" 30

197

vananaiste kohvijutt. Või arvate, et minu isa ja Ben Ide töötavad käsikäes?

— Mis puutub Ben Idesse, siis ajan ta varsti maalt välja ja kui ta hääga ei lähe, siis jääb tal üle võllas, sisistas Setter.

— Ja teie tahate olla see mees, kes Beni minema ajab?

— No jah! Miks ka mitte? See on palju kergem, kui teie isaga arvete õiendamine. Tean ju väga hästi, et teie hoiate Beni poole.

— Jah, Less Setter, mina hoian Beni poole. Ja ei väsi tema vastaste vastu võitlemast senikaua, kuni pole tema au jalule seatud.

— Kurat võtku, kirus Setter vihaselt. — Mispärast te siis selle poisiga jändate? Sääljuures haaras mees neiul käevarrest kinni.

— Laske mind lahti, kisendas Ina. — See ei lähe teil põrmugi korda. Aga kui teie siiski just nii väga teada tahate, siis olge hääd: mina armastan Ben Idet. Ja abiellun temaga varsti.

— Ben Ide? See alatu isakass? Less Setter muutus nüüd vihast meeletuks. Ta rebis kogu jõugu tüdrukut enda poole ja kisendas: — Ben Ide las' kiristab hambaid, kui kord saab teada, et ta tüdruk siiski kord kuulus mulle!

Tekkis meeleheitlik võitlus. Less Setter oli tugev, Ina sellevastu võitles aga ekstaasilise ürgjõuga. Ta peksis rusikatega Setterit rinnale, pähe, rabeles ja kisendas. See ei aidanud aga midagi ja ikka enam ja enam väsis ta Setteri käte vahel. Viimase jõuga puunis ta oma küüned vastasele otse silma.

200

Kõikja-Viljandimaalt

KORJANDUS PUUDUSTKANNATAJATELE PÕLTSAMAAL

Teiste linnade eeskujul ka Põltsamaal möödunud kolmapäewal hakati puudustkannatajaile korjama mitmesuguseid asju, esemeid, toidumoona jne., samuti ka raha. Korjanduse läbiwiijaks olid Naisseltsi ja lasteabikomitee.

Korjandus ja anketekogumine puudustkannatajaile kestis kuni käesolewa nädala lõpuni. Esimesel korjanduspäewal suudeti läbi käia waid osa linna, kuna ilm oli äärmiselt halb ja tuisune. Teisest küljest olü see aga plusside, sest halwa ilmaga kodanikud olid kodus ja kõikjal awanesid uksed, kuhu koputati.

Korjanduse tagajärjed selguwad hiljemini.

Hobusemehed ei annud omnibusele teed

Mõni aeg tagasi, kui oli teel Wiljandist Põltsamaale omnibus, hakkasid omnibuse ees kihutama taks maameest hobusega. Mehed lasksid sõitu kesset teed ja omnibus pidi sõitma wastawalt nende tempole hobusemeeste järel. Kuna mehed sõitsid päris demonstratiiwselt ja ei hoolinud midagi signaalidest, siis wõeti nad wastutusele sõidumääruste rikkumises. Sõidutakistajad olid Soojaare walla mehed August Lääneſaar ja Kristjan Saſs.

Leitud esemeid Põltsamaal

Mõni päew tagasi leiti Põltsamaal postkontori koridorist wanaaegne raudadega rahakott, kus oli sees raha asemel wana hõbesõrmus. Järgmisel päewal, kui Rahu tn. nr. 1 elutsew Anna Rudi liikus mööda Sepa tänawat, tuli temale järele hundikoerakutsikas. Peni ei jäänud enam maha ja leidjal ei jäänud muud üle, kui lasta koer registreerida leitud „asjana". Weel päew hiljem tuli U.-Põltsamaa walda Rõõmu tallu emis, kes kamuti omaniku mitteleidmise tõttu rändas leitud esemete nimekirja.

Kindad meelitasid plika vargile

Pajusi wallas Mudamaa talu maa pääl elawal Meeta Kangrul olid toredad nahkkindad, millistega kawaleride ees wõis uhke olla. Nende olemasolus oli aga teadlik ka samas wallas Järwe talus elaw Herta Iwanson, samuti Iwanson oli teadlik selles, et sõbranna hoiab oma toredaid nahkkindaid lukustamata kastis. Nii juhtus, et ühel päewal Kangru kindad läksid kaduma ja hiljem need leiti Iwansoni juurest.

Kindawarguse asi tuli arutusele Põltsamaa rahukohtuniku juures. Et Iwanson alaealine, siis anti ta ema wastutawa walwe alla.

Põltsamaa isoleerub

Viljandi-Põltsamaa vahel katkes omnibuseühendus teisipäeval, Jõgeva omnibus jäi Jõgeva ligidal lumme

POSTIOLUD PÕLTSAMAAL HALVENEVAD

Kuni möödunud nädala lõpuni oli weel omnibuseühendus Põltsamaaga kõikidel liinidel, wälja arwatud Tartu, kus ühendus katkes juba mõnda aega tagasi. Sõitsid omnibused endiselt Põltsamaa-Paide, Põltsamaa-Wõhma, Põltsamaa-Jõgewa ja Põltsamaa-Wiljandi wahel. Esimesena katkes ühendusepidamine Põltsamaa-Paide liinil, sel liinil sõitis omnibus wiimast korda möödunud reedel pea tühjalt.

Käesolewa nädala alul tuisk hakkas mägede wahele juba kokku keerutama hangi. Esmaspäewa õösel pääsis omnibus Põltsamaalt küll weel Jõgewale, kuid teisipäewa hommikul jäi ta Pauastwere mäe all lumme ja pidi tagasi sõitma Jõgewale, kuna Põltsamaalt sõitis reisijatele wastu teine omnibus, tuues need Põltsamaale. Nädala algpäewil sadag lund rahkesti weel juurde ja ühendus tuli katkestada ajutiselt ka teistel liinidel. Nii ei usaldanud omnibus ei teisipäewa ega ka kolmapäewa hommikul enam Wiljandi poole teele asuda, kahtlematult Wiljandisse ta enam ei oleks jõudnud.

Ühenduses ühenduse katkemisega isoleerub Põltsamaa täielikult. Wiletsaks muutuwad ka postiolud, sest nüüd tuleb posti wedama hakata kõikidel traktidel hobustega. Tallinna leheb ei jõua Põltsamaale enam hommikul, waid lõunapaigu.

Mured rahvamaja pärast Kolga-Jaanis

Villem Reimani nimelise rahvamaja valmisehitamiseks poolteist miljonit

LAENU PROTSENTIDE TASUMINE RASKE

Kolga-Jaani „Willem Reimani" nimelise rahwamaja komitee on pöördunud palwega haridus-sotsiaalministeeriumi poole, et ministeerium awaks oma heldeid ja rohkeid käed rahasummade suhtes rahwamaja walmisehitamiseks. Umbkaudse arwestuse järele kulub rahwamaja lõpliku walmisehitamiseks poolteist miljonit senti.

Ei ole kerge rahwamaja ehitada, seda peawad kõik Kolga-Jaani seltskonnategelased tunnistama. Maja sai wanast ümberehitatud ja pole kaugeltki weel walmis, kuid juba on laenatud kohalikust pangast seniste ümberehituste pääle 3500 krooni. Praegu on komiteel tõsiseid raskusi selle wõla protsentide maksmisega, sest sissetulekuid ei ole pea mingisuguseid. Ja kuigi haridusministeerium on pannud kogu maa kihama rahwamajade wõrgukawa koostamiseks, ei ole ometi kuskilt näha rahasummasid, mis wastawa seaduse järele peaks rahwamajade püstitamiseks kuuluma.

„Willem Reimani" nimelise rahwamaja all on praegu poolewakamaaline krunt ja pääle selle kuulub sinna juurde weel poolewakamaaline footükk. Maaomanduse õigusest ütles karskusselts „Eesmärk" end lahti Kolga-Jaani seltskondlikkude organisatsioonide liidu kasuks, kelle korralduſel hakatigi rahwamaja ehitama. Spordiplatsiks wajab rahwamaja juurde weel maad, mida loodetakse saada Kolga-Jaani malewkonna kões kasutada olewast maa-alast. Parki ei kawatseta hakata soetama ja arwatakse, et selleks kõlbab kirikn „pärnadealune". Muidugi loodetakse, et kirikunõukogu seda walmis on rahwamajale rentima.

Kuna rahwamajale näitelawa ja näiteseinte soetamine nõuab wähemalt 2000 krooni ja praegu on juba kõrgeprotsendilist, lühiajalist wõlga 3500 krooni, siis seletab komitee, et kui kuskilt toetust ei anta, wõib kõik seni tehtud töö asjatuks osutuda.

Truupide ehitamine „unustati" ära

Paar aastat tagasi ehitati Rutikweres Paala jõele uus sild, mille tõttu rahwal pole tarwidust enam weskitammi kaudu ringi sõita ligemale üks kilomeeter. Uue silla puhul tuli ka silla otste juurde ehitada uut teed.

Nüüd aga kannatawad uue teetammi tagajärjel mõisapoolses osas endiste mõisatööliste maaalad, sest suurwee ajal tõuseb wesi üle kallaste ja jääb teetammi taha seisma. Wee alanemisel jões ei jookse wesi kõrgete kallaste tõttu enam jõkke tagasi. Üleujutuse hädaohtu saaks liikwideerida, kui maawalitsus ehitaks teetammisse truubi, mis üleliigse wee ära juhiks.

Sõjariistadelada Võisikus

Talunik hoidis wana laskeriistu ja laskemoona

Mõni aeg tagasi sai ametiwõimudele teatawaks, et Wõisiku wallas elutsew Tõnis Pullisaar on ostnud samas wallas elutsewalt Mihkel Lepikult ühe jahipüssi. Kohe wõeti Lepiku elukohas, Lalsi külas „Säpu" talus, ette läbiotsimine. Lepik andis ametiwõimudele wabatahtlikult wälja ühe Wene wintpüssi täägiga, katkiwiilitud rauaga ning lõhutud laega. Edasi tõi ta päewawalgele ühe eestlaetawa jahipüssi, kaks eestlaetawa jahipüssi rauda, ühe windita jahipüssi raua ja ühe rewolwri. Kuna wõis arwata, et Lepikul on weel midagi tagawaraks, siis pandi toime läbiotsimine, mille tulemuseks oli, et leiti jahipüssi padruneid, 36 Wene wintpüssi padrunit, 12 Prantsuse wintpüssi padrunit, Saksa padruneid ja üks kitsenahk.

Ülekuulamisel Lepik end süüdi ei tunnistanud, seletades, et sõjariistad ja laskemoona leidnud ta eest, kui ta kümmekond aastat tagasi asunud elama sinna talusse. Püsse tema polewat walmistanud ega nendega ka hangeldanud.

Kes hooldab waest?

Hiljuti leiti Põltsamaa lähedalt teelt poolumajelt Lustiwere wallast pärit olew Jaan Steinberg, 40 a. wana. Mees on ringi hulkunud mitu aastat ja wiimaks sattunud sellisesse olukorda, et wajab kõrwalist abi. Põltsamaa jaoskonnaarsti korralduſel toimetati abitu Wõisiku warjupaika.

Nüüd on tekkinud waidlus Kõo ja Lustiwere wallawalitsuste wahel, kuna keegi ei taha kanda abitu mehe ülespidamise kulusid. Mees on wiimasel ajal ringi rännanud Kõo wallas, kuid Kõo wallawalitsus ei taha tunnistada teda oma kodanikuks. Lustiwere wallawalitsus aga seletab, et Steinberg on juba kolm aastat ringi hulkunud ja seega ei kuuluwat tema enam ka Lustiwere elanikkude koosseisu. Kes lõpuks hakkab waest hooldama, pole praegu weel selgunud.

Metsavennad Võisikus

Hiljuti teatati Põltsamaa abimetsaülemale, et Wõisiku Turbakuuri wahtkonnas peab jahti salkkond salakütte. Salakütte olid näinud kw. 17. pääl ühes koertega metsawaht Aleksander Lohk ja praaker Aleksander Känd.

Seni aga ,kui jõudis kohale metsaülema abi, olid salakütid, arwult kolm, siirdunud wälja metsast ja suundunud ühe ligidalasuwa talu suunas. Meestel taheti küll tee ära lõigata Rõika poolt, kuid jõgi oli lahti, tabajad ei pääsenud sellest üle ja nii pääsesid salakütid minema.

Metsas nähti hulkumas pärast seda weel hagijakoeri. Loodetakse paljastada nende järele ka salakütid, keda Wõisiku muide on õige rohkesti.

Tellige Eesti Punase Risti loterii pileteid.

Loteriil 3249 võitu, päävõit 1.000.000 senti.

Müüjatele kindlad preemiad.

Tellimise aadress: Eesti Punane Risti, Tallinn, Niguliste tän. nr. 12, telefon 451-59.

48 tunni pärast on ÜENÜ loterii loosimine.

Päävõit 1.000.000, 250.000, 2 võitu 100.000, 2 võitu 50.000 jne. Võitude väljamaksmine algab 23. dets. s. a.

Jube tulesüütamine Imaveres

Võrevere asunduses põletati asundustalu maha kogu karjaga

TULESÜÜTAJA JÄLJED LUMEL

Öö wastu neljapäewa weidi enne keskööd tekkis Imawere wallas, Wõrewere asunduses tulekahi. Maha põles Tõnis Soo Lillemetsa asundustalu. Talu hooned, elumaja, kiwist laut, ait ja küün, mis olid ühise katuse all, põlesid maani maha. Sisse põles 3 hobust, 9 karilooma, 10 siga, 1 lammas, 22 kana, kukk, 4 parti ja hani. Aita põles sisse 350 puuda seemnewilja, 70 puuda rukist, 30 puuda nisu, 300 puuda kartuleid, 400 puuda põhku, 60 puuda põlluheina, 30 puuda metsaheina ja 100 puuda haganaid. Omanik hindab oma kahju 10.000 kroonile. Hooned olid kindlustatud 4.200 krooni eest. Wallaswara oli kõik kindlustamata. Pääle inimeste pääsesid põlewatest hoonetest ainult hani ja kass.

Pääle Tõnis Soo wallaswara põles sisse weel naabri Jüri Aniweldi 2 niidumasinat ja wanker, ja Jaan Eemani rehepeksugarnituur, mille wäärtust omanik hindab 7000 kroonile. Kindlustatud oli masin 5000 krooni eest.

Hooned hakkasid põlema korraga kahest otsast. Lillemetsa talu perenaine ärkas pääle kella 11 öösel üles tule pragina pääle. Aru saades, et maja põleb, läks ta kohe lauta loomi päästma. Talu kõrwalhooned olid ümber ehitatud endisest mõisa küünist, millele oi risti otsa ehitatud elumaja, mis oli seestpoolt ühenduses ukse kaudu laudaga. Kui perenaine aga lauda wälisuksi läks lahti tegema, selgus, et need olid wäljastpoolt kinni pandud. Kui uuesti wälja jooksi ja tõkked uste eest ära wõeti, olid loomad laudas suitsu sisse juba ära lämbunud. Tuul ajas tule piki hoonet edasi, nii et selle päästmisele ei saanud mõteldagi. Päästetöid takistas ka weepuudus, kuna kaew oli ehitatud hoonesse sisse, kuhu enam juurde ei pääsenud.

Tuli on tekkinud kahtlemata kuritahtliku süütamise läbi. Seda näitab, see et laudauksed olid kinni pandud, et keegi midagi päästa ei suudaks. Julm tulesüütaja on wälja walinud paraja aja, kunas tuul puhus nii, et see tuld ei kannaks teistele taludele. Lisaks sellele oli konstaabel sõitnud just eelmisel õhtul linna kohtusse tunnistajaks, nii et see ei saanud kohapääle kohe juurdlust toimetama tulla.

Esimesed tuleõnnetuse kohale ruttajad olid näinud jälgi lauda juurest eemalduwat. Et tohapääl puudusid ametiwõimud, siis ei kasutanud neid jälgi keegi ära kurjategija paljastamiseks. Tõnis Sool on kohapääl wihamehi, kes ta niüd julmal kombel paljaks põletasid.

„Eriku" restorani kabineti saladus

Kas osav vekslite väljapetmine või uus trikk võla kindlustuseks antud vekslite tühistamiseks

Põltsamaal elutsew Oskar Rosenberg on wõetud wastutusele Wladimir Kampuse kaebusel omapärases petmises. Wladimir Kampus mõni aeg tagasi siirdus Rosenbergiga „Eriku" restorani, kus Kampus meelemõistusetuseni enese täis jõi. Warsti pärast seda juhtumit laskis Rosenbergi sõber Mihkelson protestida wekſleid, mis olid wälja antud Kampuse poolt. Kampus oma teada pole aga Mihkelsonile ega ka Rosenbergile wekſleid wälja annud ega neilt ka laenu teinud. Ta leidis, et tegemist on Rosenbergi poolt petmisega.

Põltsamaa jsk. rahukohtuniku juures asja arutamisel selgus,et Kampusel lõppenud raha otsa. Siis toodud Kampusele wekſel 50 kroonile ja Kampus kirjutanud sellele alla. Kampuse seletuse järele wõtnud ta Rosenbergilt ainult ühe krooni, mille äramaksmisel Rosenberg lubanud talle wekſli tagasi anda. Edasijoomisel antud talle aga wiinaga kokaiini sisse ja siis pole ta enam teadnud, mis teinud. Tema teadmuseta olekut kasutanud aga ära sõbrad wekslitele allkirjade wäljapetmiseks. Kahjukannataja seletustele aga käiwad risti wastu teiste tunnistajate seletused ja rahukohtunik otsustas kaebalused kohtulikult õigeks mõista.

Kampuse edasikaebusel tuli asi uuesti läbiwaatamisele Wiljandi-Pärnu rahukogous. Kaebealune Rosenberg end süüdi ei tunnista. Wekslid saanud ta tehtud laenu kindlustuseks. Nüüd aga tahtwat Kampus selle maksmiset mõõda hiilida, tõstes tema wastu süüdistuse wekslitele allkirjade wäljapetmises.

Rahukogu otsustas kinnitada rahukohtuniku otsuse ja jätta tagajärjeta Kampuse palwe wekslite tühistamiseks.

Veeühing kinnitamata

Keskweekomisjon waatas hiljuti läbi Kaawere-Oti ja Oiu külade weeühingute põhikirjad ning otsustas need jätta kinnitamata. Ühingu asutajad ei olnud nimelt silmas pidanud kõiki neid seaduslikke nõudeid, mis wajalised weeühingute asutamisel.

— Palun teid lahkuda büroost, mr. Setter. Tahan teha tööd ja teie ainult segate mind.

— Kas poleks siiski parem, kui ma jääksin? Peate ju niikuinii minuga harjuma, vastas Setter iseteadlikult.

— Keegi ei saa mind selleks sundida.

— Olete väga terav täna, tähendas Setter. — Mis on teiega juhtunud?

— Minu juhtumused ei lähe teile korda, vastas Ina juba vihaselt. — Kas lahkuti siit või mitte?

— Ei. Ning teil pole mingisugust õigust mind siit välja visata, jonnis Setter. — Sest lõppudeks kuulub see büroo samahästi mulle kui teie isale.

Ina tegi, nagu poleks ta sellest juhtumusest sugugi üllatatud. Ta kirjutas hetke vaikides ja alles siis tähendas:

— Tõesti? Kuid ma olen juba ammu teid pidanud suurimaks valelikuks.

— See pole vale, vastas Setter vihaselt, kuss juures ta põsed läksid punaseks. — Kõik teie isa paberid on minu käes, ta operatsioonid McAdamiga ebaõnnestusid. Amos Ide paneb oma krediidid kinni ja Hammelli pankades on Blainel veksleid üle kahesaja tuhande dollari. Mul tarvitseb öelda ainult sõna ja kõik on otsas. Siis on terve tema asundus läbi ja kõik loomad kuuluvad mulle!

— Ja kui see sünnib, mis siis? küsis Ina.

— Teie abiellute minuga või teie isa läheb põhja, vastas Setter ja kõigutas üksikõikselt jalga.

— Ikka see vana meloodia, mr. Setter! naeris Ina. — Abielu? Naeruväärne! Ütlen teile viimast korda, et ma teiega ei ebiellu kunagi.

— Ütlen teile veel kord, et võin teie isa täiesti hävitada, kisendas Setter vihaselt. — Võin teid teha kerjusteks!

— Siis tehke ometi, vihastus nüüd ka Ina põhjalikult. — Mis siis sellestki oleks? Minu ema ja mina — me oleme kehvusega väga rahul. Me otse vihkame seda rikkust, mis nii äkki kaela langes ja mis pääasi — viis meid kokku sellise kelmiga, nagu seda on Less Setter!

— Oo, arvestage sellega, miss Ina Blaine, et see, millest te praegu räägite, mulle sugugi ei meeldi, põrutas Setter edasi, keda Ina üksikõiksus ja julgus veel enam ärritas ning vihale ajas.

— Kas see teile meeldib või ei meeldi, see ei puutu minusse, vastas Ina. — Ainult lahkuge hetkeliselt siit ja jätke mind üksinda.

— Siis oodake, sisistas Setter. — Ma pole veel lõpetanud. Mida ütlete selle kohta, et ma võin teie isa saata vanglasse? On nimelt olemas andmeid, et ka tema on segatud loomadevargustesse.

Ina Blaine vaatas hulk aega Less Setterile otsa. Loõk, mis tuli Setteri poolt, oli ta viimane löök, kuid siiski ei viinud see Inat täsakaalust välja. Ainult hetke lasks neiu enda pääle mõjuda sellel uudisel, siis aga vastas ta endise rahuga:

— Mõne aja eest laulsite ikka igavest kadu Ben Idele ja ütlesite, et ta olevat suurim hobuse- ja loomavaras Kaliforniias. Nüüd siis on järg juba minu isa käes. Nähtavasti teie viimseks relvaks alati on

Saksamaal 7. detsembril s. a. surnud endist Wiljandi linnapääd

Otto Engelhardt'i

mälestab

Wiljandi linnawalitsus

UGALA

Laupäeval, 19. detsembril, kell ½9 õhtul
Vanade ja noorte lavakunsti harrastajate ettekandel maksuta etendus
„SÕDAMEUSS"
L. Anzengruberi näidend 4 vaatuses.
Sissepääs rõivahoiumaksu 10 sendi eest.
Pühapäeval, 20. detsembril, kell ½9 õhtul
muusikajuhi ELMAR ROSSMANI tuluõhtu
„LY"
A. Sepa ja E. Rossmani revüü-operett 3 vaat. piltides.
Pääsmed: 50 s. — 2 kr., õpil. 10 s. Eelmüük „Õpistus".

Minu
autojuhtimiseõpetus
algab 11. jaanuaril 1932. a.

Täieline ettewalmistus I ja II liigi kutse saamiseks

Igal õpilasel on wõimalik automootorite ja abimehanismide lahti- ja kinnimontöörimise ning remondioskust omandada, mille tarwis on olemas kolm isetüüpi autot.

Õpetuse teoreetilises kawas wõetakse läbi autotehnika, mootorite- ja elektriosa autoasjanduses tarwisminewas ulatuses. Ühes teoreetilise osaga autode juures ettetulewate rikete ja auto üldise korrashoiu õpetused, sõidumäärused ja praktiline autosõidu õpetus

Minu endistest õpilastest on 90% omandanud I liigi kutse.

M. Tibar
Põllu tn. 16, Wiljandis.

Soowitan hääd
suhkrusiirupit,
mitmet sorti jõulu- ja teisi kompwekke odawate hindadega
Kompwekitööstus „Loorio"
Wiljandis, Suurturg nr 8

O-ü. „Alko"
weinid, likööriid ja konjakid
tuntud hääduses,
rõõmustawad kõiki ja tõstawad pühadetuju.
Eriti soowitame
weinidest: Parsak wieux
Portweini mitmet liiki
Dessertwein walge ja punane
Malaga
Madeira
Muscat
likööridest: Kloostreliköör
Ploomiliköör
Curacao
Cherry Brandy
Kungla liköör
Ananaskristall
Tutwunege konjakitega, eriti Brandy wieux
Wahuweinid — Wahuweinid
S. Donde ja Co
Tartu tn. 7. Tartu tn. 7.

„Kommerts-wõõraslemaja"
ühes fisseseodega
Wiljandis, soodsatel tingimustel kohe müüa.
Kaupa teeb kohapääl omanik.

Kaunimad ja kohasemad kingid jõuluks on algupärased kaunistatud nahatööd:
laua- ja taskublokid, käekotid, albumid, rahataskud ja -kotid jne. jne.
K. Raudjala
raamatukauplus Lossi nr. 22. Sakala Panga majas.

Stude
martsipazn
wärskelt kohale jõudnud
Eestimaa Põllumajanduse Kaubamaja
Lossi ja Posti tän. nurgal

Laulõikus
Tuhalaane „Mukfil" algab 1932. a. umbes märtsikuul.
J. Rang.

Oluftwere Tarwitajate Ühisus wajab oma Oluftwere laama juures asuwa kaupluse tarwis kautsjoniwõimelist
wastutatwat
müüjat
Walimine kohapääl 30. detsembril s.a. kell 12 p.
Juhatus.

Teen wateeritud
tekke
pruutidele ja teistele mitmes mustris. Hinnad kokkuleppel. Säälsamas wajatakse õpilast. Waksali 15. K. Anton

---

Kolmekoaline
korter
kohe ära anda elektrivalgustusega. Küsida s. l. tal.

Soowin nüüd ehk edaspidi
korterit
2—4 tuba köögiga kesklinnas
Aadr. s. l. tal. „Geodeet".

Korralik
mööbliga tuba
ära anda Säälsamas leiab ka laasüüriline, neiu, korterit Aadress selle lehe talit.

Korter,
2 tuba ja kõõk päikesepoolne, üürile anda Saare tän. 8

Koolilaps leiab
korterit
Soowikorral klawer tarwitada. Munga tän. 4, kt. 2

Üks ilus soe
tuba
koolilastele ühes kostiga ära anda, wõib ka üksikule daamile wõi härrale Säälsamas 2 wähepruugitud petrooleumilampi müüa. M. Rieprich, Posti tän. 7, teisel korral.

Toiduainete-
kauplus
ühes elu- ja kõrwalruumidega 1. jaan. 1932. a. üürile anda
Küsida Uueweski tee nr. 11 omanikult.

Täiesti korras uus
maja
müüa aiaga. Järele küsida Tallinna tän. 13, poest.

Müüa linna külje all
hää talukoht ja korras maja
suure ehitusekrundi ja wiljapuuaiaga.
Teateid saab A. Tupits'alt Pärnu mnt. 2.

Soowitan oma töökojast jõulukingiks
ainult hääd
polstermööblit
suures walikus kõige uuemate Pariisi ja Berliini wiimaste mudelite järele Wõistlen töö nägususega ja hinna odawusega.
A. Bachmann, Tartu t. 9.

Suusad ja liurauad
suures walikus kohale jõudnud.
Laste **mängu- ja kingitusasjadest**
suur wäljawalik
Wiljandi Muusika- ja Spordi-tarbeteäri
Lossi tän. 12 Ed. Mumm.

Suur jõululaud
Kõik asjad alla
1 krooni
Suures walikus kingitusi seltskondlikkele jõulupuile soowitab
S. Donde ja Co, Tartu t. 7

Uueslinnas, käidawas kohas
maja
aiaga müüa. Küsida s.l.t.

Müüa rohkeweeline
wesiweski ja maja
Weski asub Mulgimaal käidawas kohas. Maad weski juures 68 R. wakamaad. Maja asub Pärnus, Paju tän. 7. Lähemaid teateid saab H. Reiner'ilt, Wäike-turu tän. 4, Wiljandis.

Talu
rendile anda kewadel 1932. a. Õisu Männiku. Ligemaid teateid Õisu Rimmolt J. Neumannilt.

Soowitakse rentida Ahja w.
2 talukohta
2-hobuse ja 4-hobuse maaga.
Teatada aadressil: Wiljandi, Pulleritsu postkast, Pani
Michajl Wolõnski

Mõisasüda
ühes wiljapuuaia pidamise õigusega häädel tingimustel kohe edasi anda. Lähemat teadust saab kohapäält, Laatre asundus, Pärnumaal, Laatre postiagentuur.

Ahjuroobid, tuletangid, kirwed, lume kraaprauad, kabja-j. m. noad on saada
Posti tän. 10
sepakojas

Wäike talu
ilusa metsaga rendile anda wõi müüa. Küsida restoran „Kodumaast" Wiljandis wõi Uku tän. nr. 7.

Müüa linna külje all
asundustalu
(mõisasüda). Ligemaid teateid saab härra J. Kalkumilt „Päewalehe" abitalitus.

Müüa walge email wärwi all
pesukapp
26 kr. ja sama wärwi
lapsekitt
6 kr. Tallinna tän. 37—2 hoowist teine kord.

Kes ise oma hobust rautab, wõtab sepp Eldringi
kabjarauad
mis täpselt kabja wormis ja suuruses saada on Posti t. 10

Rosinaid
ja kõiki muid
pühadekaupu
soowitab kauplus **„Kasulik"**
Tartu tän. 14.

Ostan meeste- ja naisterahwa pruugitud
jalgrattaid
Mäe t. 14. J. Pomberg.

Tarwastu wallawalitsus kuulutab maksmusetaks Krüüdneri wallawalitsuse poolt 23. jaan. 1921. a. nr. 111 all wäljaantud
hobusepassi
mis Jaak Elleri poolt ära kaotatud. Ühtlasi tühistada kuulutus 3. dets. 1931. a. „Sakalas" nr. 140 ilmunud kuulutus Mustla alewiwalitsuse 5. märtsil 1931. a. nr 11 all wäljaantud hobusepassi maksmusetaks kuulutamise üle.
Wallawalitsus.

Odawahinnaline
pühadeeelne müük
kõiksugustest majatarbetest suures walikus:

Pesuserwiise	alates	10. — kr.
Kohwiserwiise	alates	7.50 kr.

soowitab
S. Donde ja Co
Tartu tän. 7.

Wiljandi wangimaja ostab igal äripäeval kohemaksetawa raha eest häid, kuiwi ½", 1" ja 2" paksuseid
kuuse- ja männilaudu
ning 1", 1½" paksuseid **kaselaudu**
Wangimaja ülem.

Halliste kirik
Halliste koguduse Noorte Koondis korraldab pühapäewal, 20. detsembril kell 2 p. l. lastejõulupuu wõikestelaste ja leeritatud noorte ettekannetega.

Raadio

Laupäeval, 19. dets.

Tallinn. 15.30 päevauudiseid. — 15.45 ajanäitajaõiendus. Kuni 16.30 heliplaate. — 18.50 päevauudiseid. — 19 lastetund. 19.30 „Päevalehe" toimetaja E. Jalak: Nädala välispoliitiline ülevaade. — 20 ülekanne Tartust. — 20.05 kontsert Juh. md. Ark. Krull. Orkester: Erichs, Ungari rapsoodia. Nessler, Sind kaitsku jumal. Noskovski, Kasakate tants. Bayer, valss-int. „Koketerii". Dvorak, Slaavitants nr. 3. Byford, Meloodia. Benatzky, valsseboston, Saabub kord päev. Strauss, valss, Lood Viini metsast. Alstyne. Marss. — 21.05 vana tantsumuusikat (Salong, Oja, Neuman). 22 moodsat tantsumuusikat Dancing-palace'ist „Gloria" (Kurt Strobel ja tema orkester).

Tartu. 14.45 heliplaate. 15.30 ülekanne Tallinnast. 18.30 reklaami ja heliplaate 18.50 ülekanne Tallinnast. 20 ilmateade ja ajanäitajaõiendus. — 20.05 ülekanne Tallinnast. — 22 moodsat tantsumuusikat heliplaatid.

Lahti ja Helsingi. 12.05 helipl. — 17 ork. konts. 18.30 laule. — 19.40 ork. konts. — 22.15 tantsumuusikat.

Stokholm ja Motala. 17 keelpill. ork. kontsert. 18.30 ajav. konts. — 19.10 helipl. — 20.30 vana tantsumuusikat. — 21.45 kabaree. — 23 moods. tantsumuusikat.

Oslo. 21 ork. kontsert. 23.05 laule. — 23.35 tantsumuusikat.

Kallundborg. 21 ork. konts. — 21.50 moodsat muus. puhkp. orkestrilt. — 22.50 vanem. taani laule. gavotte. — 23.25 moodsat gavotte. — 23.25 moodsat klaverimuus. — 23.40 laule. — 24 moods. tantsumuusikat.

Riia. 17 konts. — 21.30 ork. konts. — 22.40 tantsumuusikat.

Kaunas. 20.20 soolosid. 20.30 õhtukontsert. — 22.50 tantsumuusikat.

Varssav ja Katovice. 13.45, 15.50, 16.50 ja 17.40 helipl. — 18.35 noorte kontsert. — 19.30 konts. lastele. — 20.30 heliplaate. 21.15 ajav. muusikat. — 23.10 Chopini uvertüüre. 24 tantsumuusikat.

Königswusterhausen. 15 konts. — 21 raadiopotpurii. — 1.30 tantsumuusikat.

Breslau ja Gleivitz. 19.25 õhtumuus. — 21 maailm tantsib, potpurii. 22.30 tantsumuusikat.

Langenberg ja Köln. 18 videvikukonts. — 21 lõbus õhtu. — 24 jazzork. 1 öökontsert.

Stuttgart (Mühlacker). 17.20 philharm. ork. konts. 18.05 oper. konts. — 20.45 tund koorilaulu. — 21.15 ajav. konts.

Praaha. 15.10 helipl. — 16 konts. — 20.20 lõbus. puhkp. muusikat. — 23.25 raadiofilm.

Bero-Münster. 20 kellamäng. — 21 ajav. konts. 23.15 tantsumuus. helipl.

Viin. 19.30 Beethoveni viiulisonaate. — 21 op. „Dorothea". — 23.15 tantsumuusikat

Budapest. 19 balalaika ork. konts. — 20.30 heliplaate ja mustlasmuus.

Bukarest. 18 kaitseväe ork. konts. — 21 ja 21.45 ork. konts. — 22.15 rumeenia muusikat.

Strassburg. 21 ja 21.45 helipl. — 22.30 Viini klaverimuus. — 23.30 instrum. muus. 24.30 tantsumuus.

London ja Daventry. 17.45 konts. — 18.45 orelikonts. — 19.15 tantsumuus. — 21.30 meeskoori konts. — 22.10 „Seville habemeajaja". — 24.35 tantsumuusikat.

Lennigrad. 7 heliplaate. 9 konts. — 9.30 töölislõuna ja konts. — 16 kontsert. — 17 kontsert. — 19 kirjand.-muusik. õhtu. 19.30 konts. ülekanne. 1.30 öökontsert.

Moskva VZSPS. 7 hommikämarik. — 9 lastele. — 10.55 ajanäit. õiendus. — 11 töölislõuna ja konts. — 17.40 ülek. eeskava.

Pühapäeval, 20. dets.

Tallinn. 9.55 jumalateensitus Pühavaimu kirikust. 12.15 põllumajand. kõne ja teat. — 13 lõunane kontsert. — 14 Kõne: Milleks ja mille eest kaitseme lapsi? — 16.30 ajaviite muus. helipl. — 17.30 „Vahitorni" seltsi kõned. — 18.30 reklaami ja heliplaate. — 18.50 päevauudiseid. — 19 helipl. — 19.30 lugemistund. — 20 ülek. Tartust. 20.05 noorte eesti komponistide helitöid. Lõpuks kuni 23 tantsumuus. heliplaatidelt.

H-ra M...
Palun kohe tagasi tuua saapad, mis minu trepilt 16. detsembril kogemata kaasa wõtsite.

5 odawat päewa pühadeks

Portselaan — Kiwi — Klaas

Lõuna-, Kohwi-, Pesu- serwiisid
Kohwi-, Piima-, Koore-, Tee-, Sousti- kannud
Supi-, Prae-, Dessert-, Piruka- taldrikud
Suhkru-, Wõi-, Soola- toosid
Tirinad
Waagnad
Kohwitassid
Lapsekruusid
Tee-, Õlle-, Weini-, Napsi-, Likööri-, Wahuweini- klaasid harilikud ja lihwitud
Likööri-, Limonaadi-, Weini-, Napsi- serwiisid
Kausid
Taldrikud
Wee-, Weini-, Likööri- karafinid
Suhkru-, Soola- toosid
Koorekannud
Juustukatted

Alpacca-kulbid, -lusikad, -lauanoad

Piparkoogi-, pudingi- ja koogiwormid

Otsekohese äriühenduse tõttu wälismaa suuremate wabrikutega ja ülemaalise müügikorraldusega, on mul wõimalus odawamini müüa, kui teistel sellel alal teotsewatel äridel. Palun igaühte ise weenduda hinna odawuses.

Lugupidamisega **Markus Fürst** Wiljandis, Lossi 31

Likööre
Curacao
Benediktiini
Scherry Brandy
Kristall köömelt
Konjakit
Puhastud wiina
Inglise kibet
Subrookat
Portweini
Maderat
Marjaweini
Õunaweini
Kirikuweini
Lauaweini
Õlut
Mõdu ja
Limonaadi
soowitab ülirohkes sortimentes

Ed. Kelwets'i

koloniaal- ja weinikauplus Lossi tn. 14

Lastele pühadeks

Mänguasju, mänge, kelke (tõuke-, mäe- ja harilikke hinnaga alates kr. 1.75), kiike jne.

soowitab suures walikus odawate hindadega uus laste- ja mänguasjade kauplus Tartu tn. nr. 3 Tartu tn. nr. 3

PRILLE

arstitähe järele ja ilma, baromeetreid ja termomeetreid soovitab

L. ABEL

Viljandis, Lossi tän. 15

Soovitan

suuremas väljavalikus mõõdukate hindadega: Elegantseid ja lihtsaid **jalanõusid, kalosse** ja **botikuid, wilt-** ja **wenesaapaid,** kroom- ja juhtnahast **säärsaapaid, perenaistesäärikuid.**

Tubakakaupu,

kõiksuguseid **nahakaupu** ja **kingsepa tarbeasju, pakkimisepaberit, nööri, mängukaarte** j. n. e.

Martin Nurk

Viljandis, Lossi tän. 21. Telefon 39.

ETA

Kui sünnitab raskusi

rahaline külg, siis kindlustage oma elu kas või väikesele summale, millist parema aja tulekul alati kõrgendada saate. Surma korral on Teie perekond siis vähemalt esialgu kindlustatud.

Parem pool muna kui tühi koor! Mõelge sellele enne kui hilja ja astuge täna veel ühendusse vanima Eesti kindlustusseltsiga

—EEKS

Pääkontor: Tallinnas, Lai tän. nr. 1.
Osakond: Viljandis, Tallinna tän. 13.

Ilusad

jõulukingitused

igale wõimalust mõõda saada

Eestimaa Põllumajanduse Kaubamajast

Wiljandis, Lossi ja Posti tän. nurgal.

Jälgige waateaknaid!

Dr. J. Lewin

Lossi tän. nr. 22
Kõrgustiku-päikesega rawimine.

Wanema praktikaga **hambaarst**

L. LAAS

Lossi tän. 23 (endine hambaarst Kubu korter)
Plombeerim., waluta wäljatõmbamine. kunsthambad
Kõnetunnid kl. 9—1 ja 3—6

Jõulukingiks

soowitan omast töökojast: daamidele **käekotte, portfelle, rahataskuid** jne. Säälsamas müüakse stiilne **saalimöödel** hallist taminest ja kodumaa willast lõnga. Palun mind külastada.

Austusega **A. Leeto, Kauba tän. nr. 5**

Odawaid ja kallimaid jõulukinke,

Tualettseepe
Ilukarpe
Habemeajamise-aparaate
Habemeajamise-garnituure
Peegleid
Maniküürkaste
Lõhnaõlisid &
Eau de Cologn'id,
nende udustajaid
j.n.e., j.n.e., j.n.e.
leiate

M. Kõiwa

rohu- ja wärwikaupl.

Wiljandis, Lossi tän. 22, tel. 197

Suures walikus

metall- ja kunstlilledest-pärgi,

tellimise pääle elawatest-lilledest a 2 kr. alates. Dekoratsioontaimed (loorberid) weoga a 50 s., mitmesuguseid roheliši puid weel odawanta hinnaga

Suures walikus

elawaid lilli ja lillekorwe.

Oskar Pille lilleäri Lossi tän., aiaäri Riia mnt. 6, Telefon 24. Telefon 24.

Majahoidjat

(mitte hobusemeest) tarwis.

Teatada E. Ringi raamatukaupluses, Posti tän. 28.

23. detsembril 1931. a. kell 10 homm. antakse U.-Võidu wallamajas wallawalitsuse poolt suusõnalisel wähempakkumisel wälja walla

küttepuudewedu

Aimla wahtkonnast.

Wallawalitsus.

Jõulueelne odaw wäljamüük

kaupluse lõpetamise pärast

M. Kukk'e kauplus Lueweski tee nr. 11

Hinnad näiteks: Suhkur kg 28 senti.
Tangud, odra, kg 22 senti.
Odratangu jahu kg 20 senti.
Petrooleumi liiter 12 senti.

Kõiksugu koloniaalkaubad võistlemata odavate hindadega.

Vastutav toimetaja H. Jürisson. Trükitud SAKALA TRÜKIKOJAS, Viljandis. Väljaandja SAKALA KIRJASTUSÜHING.